

LEGE
pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului*

nr. 797-XIII din 02.04.1996

Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova, nr.50/237 din 07.04.2007
Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova, nr.59-62/399 din 25.05.2000
Monitorul Oficial al R.Moldova nr.81-82/765 din 19.12.1996

* * *

Notă: În textul actelor normative adoptate de Parlament:
cuvintele „limba moldovenească”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „limba română” la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „limba de stat”, „limba oficială” și „limba maternă”, la orice formă gramaticală, în cazul în care se are în vedere limba de stat a Republicii Moldova, se substituie cu cuvintele „limba română” la forma gramaticală corespunzătoare, conform Legii nr.52 din 16.03.2023, în vigoare 24.03.2023

Notă: În cuprinsul regulamentului, sintagma “Aparatul Parlamentului” se substituie prin sintagma “Secretariatul Parlamentului” conform [Legii nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011

Notă: Legea a fost republicată în Monitorul Oficial nr.50/237 din 07.04.2007 cu toate modificările și completările introduse, dându-se articolelor o nouă numerotare.

În temeiul articolului 64 alineatul (1) și articolului 72 alineatul (3) litera c) din [Constituție](#),

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Art.1. – Se adoptă Regulamentul Parlamentului (se anexează).

Art.2. – [Hotărîrea Parlamentului nr.10-XIII din 31 martie 1994](#) pentru aprobarea Regulamentului Parlamentului se abrogă.

Art.3. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Petru LUCINSCHI

Chișinău, 2 aprilie 1996.

Nr.797-XIII.

REGULAMENTUL PARLAMENTULUI

C U P R I N S

TITLUL I
CONSTITUIREA ȘI FUNCȚIONAREA PARLAMENTULUI

Capitolul 1
CONSTITUIREA PARLAMENTULUI

- [Articolul 1.](#) Alegerea Parlamentului
- [Articolul 2.](#) Ședința de constituire a Parlamentului
- [Articolul 3.](#) Data constituirii Parlamentului
- [Articolul 4.](#) Constituirea fracțiunilor parlamentare
- [Articolul 5.](#) Încetarea existenței unei fracțiuni parlamentare
- [Articolul 6.](#) Organizarea fracțiunilor parlamentare și atribuțiile lor

Capitolul 2
ALEGEREA PREȘEDINTELUI PARLAMENTULUI, VICEPREȘEDINȚILOR
ȘI FORMAREA BIROULUI PERMANENT AL PARLAMENTULUI

- [Articolul 7.](#) Conducerea Parlamentului
- [Articolul 8.](#) Comisia pentru efectuarea alegerii Președintelui Parlamentului
- [Articolul 9.](#) Alegerea Președintelui Parlamentului
- [Articolul 10.](#) Alegerea vicepreședinților Parlamentului
- [Articolul 11.](#) Revocarea Președintelui și a vicepreședinților Parlamentului
- [Articolul 12.](#) Formarea Biroului permanent al Parlamentului
- [Articolul 13.](#) Atribuțiile Biroului permanent al Parlamentului
- [Articolul 14.](#) Atribuțiile Președintelui Parlamentului
- [Articolul 15.](#) Atribuțiile vicepreședinților Parlamentului

Capitolul 3
COMISIILE PARLAMENTULUI

Secțiunea întâi
Comisiile permanente

- [Articolul 16.](#) Constituirea comisiilor permanente
- [Articolul 17.](#) Componenta comisiilor permanente
- [Articolul 18.](#) *Abrogat*
- [Articolul 19.](#) Atribuțiile președintelui comisiei permanente
- [Articolul 20.](#) Atribuțiile vicepreședintelui și secretarului comisiei permanente
- [Articolul 21.](#) Ședințele comisiei permanente
- [Articolul 22.](#) Procedura de votare în comisiile permanente
- [Articolul 23.](#) Procesele-verbale și stenografierea dezbaterilor ședințelor consiliilor permanente
- [Articolul 24.](#) Caracterul public al ședințelor comisiilor permanente
- [Articolul 25.](#) Participarea la ședințele comisiilor permanente
- [Articolul 26.](#) Participarea altor persoane la ședințele comisiilor permanente
- [Articolul 27.](#) Atribuțiile comisiilor permanente
- [Articolul 28.](#) Subcomisia pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului de Informații și Securitate
- [Articolul 28¹.](#) Subcomisia pentru exercitarea controlului parlamentar asupra executării hotărârilor și deciziilor

Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și a hotărârilor Curții Constituționale

[Articolul 29.](#) Prezentarea rapoartelor și avizelor aprobate de comisiile permanente

[Articolul 30.](#) Ședințele comune ale comisiilor permanente

[Articolul 31.](#) Efectuarea anchetelor de către comisiile permanente

Secțiunea a doua

Comisii speciale

[Articolul 32.](#) Constituirea comisiilor speciale

[Articolul 33.](#) Scopurile și componența comisiilor speciale

Secțiunea a treia

Comisii de anchetă

[Articolul 34.](#) Constituirea comisiilor de anchetă

[Articolul 35.](#) Modul de constituire a comisiilor de anchetă

[Articolul 36.](#) Atribuțiile comisiilor de anchetă

TITLUL II

DESFĂȘURAREA LUCRĂRILOR PARLAMENTULUI

Capitolul 1

SESIUNILE ȘI ȘEDINȚELE PARLAMENTULUI. ORDINEA DE ZI

[Articolul 37.](#) Sesiunile Parlamentului

[Articolul 38.](#) Ședințele Parlamentului

[Articolul 39.](#) Întocmirea ordinii de zi

[Articolul 40.](#) Participarea la dezbaterile ordinii de zi

[Articolul 41.](#) Cuprinsul ordinii de zi

[Articolul 42.](#) Prioritatea propunerilor Președintelui Republicii Moldova la întocmirea ordinii de zi

[Articolul 43.](#) Prioritatea propunerilor Primului-ministru la întocmirea ordinii de zi

[Articolul 43¹.](#) Prioritatea propunerilor opoziției parlamentare la întocmirea ordinii de zi

[Articolul 44.](#) Procedura de urgență

[Articolul 45.](#) Aprobarea ordinii de zi

[Articolul 46.](#) Modificarea și completarea ordinii de zi

Capitolul 2

PROCEDURA LEGISLATIVĂ

[Articolul 47.](#) Condițiile exercitării dreptului de inițiativă legislativă și subiecții acestui drept

[Articolul 48.](#) Înregistrarea proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative

[Articolul 49.](#) Desemnarea comisiei permanente sesizate în fond

[Articolul 49¹.](#) Organizarea de către comisia permanentă sesizată în fond a procedurilor de consultare publică

[Articolul 50.](#) Soluționarea conflictelor de competență între comisii

[Articolul 51.](#) Întocmirea raportului sau avizului comun al comisiilor

[Articolul 52.](#) Termenul pentru dezbaterile proiectelor de acte legislative și propunerilor legislative de către comisia permanentă sesizată în fond

[Articolul 53.](#) Termenul de avizare a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative de către alte comisii competente

[Articolul 54.](#) Avizarea proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative de către Direcția juridică a

Secretariatului Parlamentului

[Articolul 55.](#) Retragerea proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative

[Articolul 56.](#) Cuprinsul raportului comisiei permanente sesizate în fond

[Articolul 57.](#) Înscrierea proiectelor de acte legislative pe ordinea de zi și transmiterea către deputați și autori a raportului comisiei sesizate în fond și a avizelor

[Articolul 58.](#) Avizarea de către Guvern a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative

[Articolul 58¹.](#) Avizarea de către Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia a proiectelor de acte normative

[Articolul 59.](#) Înaintarea amendamentelor la proiectele de acte legislative

[Articolul 60.](#) Dezbateră proiectelor de legi pe lecturi

[Articolul 61.](#) Dezbateră proiectelor de legi în primă lectură

[Articolul 62.](#) Dreptul autorului inițiativei legislative la cuvânt

[Articolul 63.](#) Deciziile adoptate în urma dezbaterii proiectelor de legi în primă lectură

[Articolul 64.](#) Stabilirea proiectelor de bază și de alternativă

[Articolul 65.](#) Pregătirea proiectului de lege pentru lectura a doua

[Articolul 66.](#) Dezbateră proiectului de lege în a doua lectură

[Articolul 67.](#) Expunerea pe marginea fiecărui articol și prezentarea amendamentelor

[Articolul 68.](#) Dezbateră pe articole

[Articolul 69.](#) Dezbateră și votarea amendamentelor

[Articolul 70.](#) Dezbateră proiectului de lege în a treia lectură

[Articolul 71.](#) Adoptarea actului legislativ în lectura finală

[Articolul 72.](#) Proiectele de acte legislative respinse de Parlament

[Articolul 73.](#) Semnarea actelor legislative adoptate de Parlament

[Articolul 74.](#) Trimiterea legii spre promulgare Președintelui Republicii Moldova

[Articolul 75.](#) Respingerea legii

Capitolul 3

PROCEDURA SPECIALĂ DE ADOPTARE A LEGILOR

PRIVIND MODIFICAREA CONSTITUȚIEI

[Articolul 76.](#) Legile constituționale

[Articolul 77.](#) Dezbateră proiectelor de legi constituționale

[Articolul 78.](#) Prezentarea avizelor și rapoartelor asupra proiectelor de legi constituționale

[Articolul 79.](#) Dezbateră proiectelor de legi constituționale în primă lectură

[Articolul 80.](#) Stabilirea proiectelor de bază și a celor de alternativă

[Articolul 81.](#) Transmiterea proiectului de lege constituțională comisiei speciale sau comisiei permanente sesizate în fond

[Articolul 82.](#) Dezbateră și votarea amendamentelor

[Articolul 83.](#) Dezbateră proiectelor de legi constituționale în a doua lectură

[Articolul 84.](#) Procedura de votare

[Articolul 85.](#) Trimiterea legii constituționale spre promulgare Președintelui Republicii Moldova

[Articolul 86.](#) Efectuarea referendumului pentru revizuirea Constituției

Capitolul 4

PROCEDURA DE VOT

[Articolul 87.](#) Procedura de vot pe categorii de acte legislative

[Articolul 88.](#) Procedura de vot în ședință

[Articolul 89.](#) Modalitățile de vot

[Articolul 89¹.](#) Votul prin mijloace electronice

[Articolul 90.](#) Votul prin apel nominal

[Articolul 91.](#) Votul prin buletin de vot

[Articolul 92.](#) Procedura de alegere, numire sau de propunere pentru numirea în funcție a persoanelor oficiale de stat

[Articolul 93.](#) Interdicții în cursul votării

Capitolul 5

PROCEDURA DE RIDICARE A IMUNITĂȚII PARLAMENTARE

[Articolul 94.](#) Imunitatea parlamentară

[Articolul 95.](#) Cererea de ridicare a imunității parlamentare

[Articolul 96.](#) Procedura de examinare a cererii Procurorului General în Comisia juridică, pentru numiri și imunități

[Articolul 97.](#) Procedura de ridicare a imunității parlamentare

[Articolul 98.](#) Informarea Parlamentului despre rezultatele examinării cauzei pentru care a fost ridicată imunitatea parlamentară

Capitolul 6

DESFĂȘURAREA ȘEDINȚELOR PARLAMENTULUI

[Articolul 99.](#) Caracterul public al ședințelor Parlamentului

[Articolul 100.](#) Persoanele care pot asista la ședințele Parlamentului

[Articolul 101.](#) Participarea deputaților la ședință

[Articolul 102.](#) Regimul de lucru al Parlamentului

[Articolul 103.](#) Deschiderea ședinței

[Articolul 104.](#) Atribuțiile președintelui ședinței

[Articolul 105.](#) Luările de cuvânt în cadrul ședințelor plenare

[Articolul 106.](#) Declarațiile deputaților

[Articolul 107.](#) Excepții de la regulile pentru acordarea cuvântului deputatului

[Articolul 108.](#) Încheierea dezbaterilor

[Articolul 109.](#) Înregistrarea și stenografierea dezbaterilor din ședințele Parlamentului

Capitolul 7

EXECUTAREA LEGILOR

[Articolul 110.](#) Stabilirea modului de executare a legii

[Articolul 111.](#) Efectuarea controalelor și prezentarea rapoartelor privind executarea legilor

Capitolul 8

MOȚIUNILE ȘI ACTELE EXCLUSIV POLITICE ALE PARLAMENTULUI

Secțiunea întâi

Moțiunea simplă

[Articolul 112.](#) Inițierea moțiunii simple

[Articolul 113.](#) Conținutul moțiunii simple

[Articolul 114.](#) Avizarea moțiunii simple

[Articolul 115.](#) Dezbaterile moțiunii simple

Secțiunea a doua

Moțiunea de cenzură

[Articolul 116.](#) Depunerea moțiunii de cenzură

[Articolul 117.](#) Dezbaterea moțiunii de cenzură

[Articolul 118.](#) Efectele deciziei asupra moțiunii de cenzură

Secțiunea a treia

Angajarea răspunderii Guvernului

[Articolul 119.](#) Mecanismul angajării răspunderii Guvernului

[Articolul 120.](#) Intrarea în vigoare a legilor adoptate ca urmare a angajării răspunderii Guvernului

Secțiunea a patra

Actele exclusiv politice ale Parlamentului

[Articolul 121.](#) Actele exclusiv politice ale Parlamentului

Capitolul 9

ÎNTREBĂRI, INTERPELĂRI, AUDIERI, RAPOARTE

Secțiunea întâi

Întrebări

[Articolul 122.](#) Adresarea întrebărilor

[Articolul 123.](#) Răspunsul la întrebări

[Articolul 124.](#) Timpul rezervat întrebărilor

Secțiunea a doua

Interpelări

[Articolul 125.](#) Înaintarea și examinarea interpelărilor

Secțiunea a treia

Audieri și rapoarte

[Articolul 126.](#) Audieri parlamentare

[Articolul 127.](#) Raportul anual al activității Guvernului

[Articolul 128.](#) Rapoartele anuale ale autorităților publice

[Articolul 128¹.](#) Rapoartele Curții de Conturi

Capitolul 10

CONCEDII, ABSENȚE

[Articolul 129.](#) Absența deputaților la ședințe

[Articolul 130.](#) Concediile deputaților

[Articolul 131.](#) Absența nemotivată la ședințe

Capitolul 11

INTERDICȚII ȘI SANCTIUNI

[Articolul 132.](#) Interdicții

[Articolul 133.](#) Sancțiuni pentru încălcarea de către deputați a prevederilor Regulamentului

[Articolul 134.](#) Avertismentul

[Articolul 135.](#) Chemarea la ordine

[Articolul 136.](#) Cazurile cînd nu se aplică sancțiunea de chemare la ordine

[Articolul 137.](#) Retragerea cuvîntului și lipsirea de cuvînt

[Articolul 138.](#) Eliminarea din sala de ședințe

[Articolul 139.](#) Interzicerea participării la ședințele plenare

[Articolul 139¹.](#) Executarea sancțiunilor de eliminare din sala de ședințe sau de interzicere a participării la ședințele Parlamentului

[Articolul 140.](#) Aplicarea sancțiunilor la ședințele comisiilor de către președinții acestora

Capitolul 12

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI

[Articolul 141.](#) Secretariatul Parlamentului

[Articolul 142.](#) Retribuirea specialiștilor care participă la lucrările Parlamentului sau ale comisiilor parlamentare

Capitolul 13

GUVERNUL

[Articolul 143.](#) *Abrogat*

[Articolul 144.](#) *Abrogat*

[Articolul 145.](#) Declinarea împuternicirilor de către Guvern

[Articolul 146.](#) Desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru

[Articolul 147.](#) Acordarea votului de încredere Guvernului

Capitolul 14

DISPOZIȚII FINALE

[Articolul 148.](#) Registrul de stat al actelor Parlamentului Republicii Moldova

[Articolul 149.](#) Depunerea actelor Parlamentului în arhiva Parlamentului

[Articolul 150.](#) Bugetul Parlamentului

TITLUL I

CONSTITUIREA ȘI FUNCȚIONAREA PARLAMENTULUI

Capitolul 1

CONSTITUIREA PARLAMENTULUI

Articolul 1. Alegerea Parlamentului

(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

(2) Alegerile deputaților se desfășoară în cel mult 3 luni de la expirarea mandatului sau de la dizolvarea Parlamentului precedent.

(3) Parlamentul se alege prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, pentru un mandat de 4 ani, care poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau catastrofă.

(4) Mandatul Parlamentului se prelungește pînă la întrunirea legală a noii lui componente. În această perioadă nu poate fi revizuită [Constituția](#), nu pot fi adoptate, modificate sau abrogate legi organice.

(5) Parlamentul nou-ales se întrunește în ședința de constituire la convocarea Președintelui Republicii Moldova în cel mult 30 de zile de la alegeri, dacă au fost aleși cel puțin 2/3 din numărul total al deputaților.

Articolul 2. Ședința de constituire a Parlamentului

(1) Ședința de constituire a Parlamentului nou-ales este prezidată de cel mai în vârstă deputat, ulterior, după alegere, de Președintele sau de unul dintre vicepreședinții Parlamentului.

(2) Președintele ședinței oferă cuvînt Președintelui Curții Constituționale pentru prezentarea raportului privind rezultatele alegerii Parlamentului și validarea mandatelor deputaților aleși.

[Art.2 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art.2 completat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 3. Data constituirii Parlamentului

Parlamentul se consideră legal constituit din data ședinței de constituire.

Articolul 4. Constituirea fracțiunilor parlamentare

(1) În vederea formării organelor de lucru și organizării activității Parlamentului, deputații constituie fracțiuni parlamentare alcătuite din cel puțin 5 deputați aleși în bază de liste ale concurenților electorali, precum și o singură fracțiune parlamentară cu aceeași componență numerică din deputați aleși în bază de liste ale concurenților electorali care nu au întrunit numărul necesar pentru a constitui o fracțiune parlamentară, din deputați independenți și/sau deputați neafiliați.

(2) Deputații aleși în bază de liste ale concurenților electorali care nu au întrunit numărul necesar pentru a constitui o fracțiune parlamentară, deputații independenți și deputații neafiliați se pot afilia altor fracțiuni parlamentare constituite potrivit alin.(1).

(3) Fracțiunile parlamentare se constituie în termen de 10 zile după constituirea legală a Parlamentului și funcționează în baza regulamentului propriu.

(3¹) În vederea promovării unor viziuni și obiective comune, deputații independenți și/sau neafiliați care nu fac parte dintr-o fracțiune parlamentară pot constitui, în orice moment, grupuri parlamentare alcătuite din cel puțin 5 persoane. În sensul prezentului regulament, grupurile parlamentare vor dispune de aceleași drepturi și obligații ca și fracțiunile parlamentare.

[Alin.(4) art.4 abrogat prin [Legea nr.96 din 21.05.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

(5) Fracțiunile parlamentare își aleg organele de conducere sau conducătorii.

(6) Deputatul poate fi membru doar a unei fracțiuni.

(7) Deputatul poate părăsi fracțiunea. Fracțiunea poate exclude din rîndurile sale unii membri.

(8) Deputatul care a părăsit fracțiunea sau a fost exclus din fracțiune poate, de regulă, după o perioadă de 6 luni de la părăsirea fracțiunii sau de la excluderea sa din fracțiune, să se alăture la orice altă fracțiune.

(9) Președintele fiecărei fracțiuni parlamentare prezintă Parlamentului componența numerică și nominală a fracțiunilor.

(10) Președintele ședinței stabilește succesiunea luărilor de cuvînt în funcție de componența numerică a fracțiunilor parlamentare.

(11) Orice modificare intervenită în componența fracțiunii parlamentare se aduce la cunoștința Parlamentului în ședință plenară.

(12) Majoritate parlamentară este considerată fracțiunea sau coaliția fracțiunilor, anunțată prin declarație, care cuprinde mai mult de jumătate din deputații aleși.

(13) Opoziție parlamentară este considerată fracțiunea sau fracțiunile care nu fac parte din majoritatea parlamentară și care s-au declarat în opoziție față de aceasta.

[Art.4 completat prin [Legea nr.97 din 07.07.2017](#), în vigoare 14.07.2017]

[Art.4 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

[Art.4 modificat prin [Legea nr.96 din 21.05.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

Articolul 5. Încetarea existenței unei fracțiuni parlamentare

(1) Fracțiunea își încetează existența dacă numărul membrilor ei este mai mic de 5 sau dacă

fracțiunea înaintea o rezoluție în acest sens.

(2) Fostul președinte al fracțiunii informează despre acest fapt, în termen de 3 zile, Președintele Parlamentului. Președintele Parlamentului constată încetarea existenței fracțiunii parlamentare în cazurile stipulate la alin.(1) și anunță despre aceasta plenul Parlamentului.

(3) Fracțiunea poate să nu-și înceteze existența în cazul în care numărul membrilor ei este mai mic de 5, dacă deputatul a cărui mandat a fost validat imediat după micșorarea componenței fracțiunii, în termen de 10 zile de la validarea mandatului, a devenit membru al acestei fracțiuni.

Articolul 6. Organizarea fracțiunilor parlamentare și atribuțiile lor

(1) În conformitate cu prezentul Regulament fracțiunile parlamentare au dreptul să facă propuneri pentru:

a) numirea, alegerea reprezentanților lor în Biroul permanent, în comisiile permanente și în delegațiile parlamentare permanente, ținându-se seama de reprezentarea lor proporțională în Parlament, precum și revocarea lor;

b) ordinea de zi a ședințelor Parlamentului și ale Biroului permanent;

c) formarea comisiilor speciale, de anchetă și altor comisii ale Parlamentului;

d) proiectele de hotărâri ale Parlamentului privind programul de activitate al Guvernului, proiectele actelor exclusiv politice ale Parlamentului;

e) formarea grupurilor de lucru și de experți pe diverse domenii de activitate;

f) inițierea audierilor parlamentare etc.

(2) În cazul în care reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament se schimbă, fracțiunile parlamentare, de regulă, după cel puțin un an de la constatarea acestui fapt, pot cere modificarea corespunzătoare a componenței Biroului permanent, a comisiilor permanente, precum și a delegațiilor parlamentare permanente.

(3) Fracțiunilor parlamentare li se pun la dispoziție încăperi pentru lucru, tehnică birotică, rechizite de birou și li se acordă servicii necesare activității lor eficiente.

(4) Președintele fracțiunii parlamentare este asistat de un cabinet propriu, care se formează ținându-se cont de reprezentarea proporțională a fracțiunii în Parlament și al cărui personal este angajat în temeiul încrederii personale acordate de președintele fracțiunii.

(5) Încheierea și încetarea contractelor individuale de muncă cu personalul din cabinetul președintelui fracțiunii se fac de către Președintele Parlamentului, la propunerea președintelui fracțiunii.

(6) Fiecare fracțiune dispune de un buget anual, aprobat de Parlament, în funcție de reprezentarea numerică a acesteia în Parlament. Folosirea mijloacelor financiare alocate din bugetul Parlamentului pentru asigurarea activității fracțiunilor parlamentare se hotărăște de fiecare fracțiune în mod autonom.

[Art.6 completat prin [Legea nr.97 din 07.07.2017](#), în vigoare 14.07.2017]

[Art.6 modificat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Capitolul 2

ALEGEREA PREȘEDINTELUI PARLAMENTULUI, VICEPREȘEDINȚILOR ȘI FORMAREA BIROULUI PERMANENT AL PARLAMENTULUI

[Titlul cap.2 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Titlul cap.2 completat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 7. Conducerea Parlamentului

După constituirea legală a Parlamentului se alege Președintele Parlamentului, vicepreședinții și se formează Biroul permanent al Parlamentului.

[Art.7 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art.7 completat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 8. Comisia pentru efectuarea alegerii Președintelui Parlamentului

(1) Parlamentul, la propunerea fracțiunilor parlamentare, instituie o comisie pentru efectuarea

alegerii Președintelui Parlamentului, care:

- a) recepționează propunerile de desemnare a candidaților la funcția de Președinte al Parlamentului;
- b) stabilește modelul și textul buletinului de vot;
- c) asigură pregătirea și desfășurarea votării;
- d) totalizează rezultatele votării, declară nevalabile buletinele care:
 - nu sînt semnate și ștampilate de comisie;
 - nu ilustrează intenția votantului;
 - au toate numele candidaților radiate;
 - au adăugate alte nume;
- e) soluționează conflictele și litigiile apărute în timpul votării;
- f) prezintă Parlamentului spre aprobare rezultatele votării.

(2) Membrii comisiei aleg președintele și secretarul comisiei.

(3) Ședința comisiei este deliberativă dacă la ea este prezentă majoritatea membrilor ei. Hotărârile comisiei se adoptă cu votul majorității membrilor acesteia. Hotărârile și procesele-verbale se semnează de președintele și secretarul comisiei și se ștampilează cu sigiliul Parlamentului Republicii Moldova.

Articolul 9. Alegerea Președintelui Parlamentului

(1) Președintele Parlamentului se alege pe durata mandatului Parlamentului, prin vot secret, cu buletine de vot pe care se înscriu numele și prenumele tuturor candidaților propuși de fracțiunile parlamentare. Fiecare fracțiune parlamentară poate face o singură propunere.

(2) Este declarat ales Președinte al Parlamentului candidatul care a întrunit votul majorității deputaților aleși.

(3) Dacă nici un candidat nu a întrunit numărul de voturi necesar, se organizează al doilea tur de scrutin, la care vor participa numai doi candidați care în primul tur de scrutin au obținut cel mai mare număr de voturi.

(4) În caz de paritate de voturi se organizează alegeri noi, pentru care fracțiunile parlamentare vor propune aceiași sau alți candidați.

Articolul 10. Alegerea vicepreședinților Parlamentului

Vicepreședinții Parlamentului se aleg la propunerea Președintelui Parlamentului, după consultarea fracțiunilor parlamentare, prin vot deschis, cu votul majorității deputaților aleși.

[Art. 10 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art. 10 modificat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 11. Revocarea Președintelui și a vicepreședinților Parlamentului

(1) Președintele Parlamentului poate fi revocat înainte de termen la cererea fracțiunii parlamentare care l-a propus sau a 1/3 din numărul deputaților aleși.

(2) Hotărîrea privind revocarea Președintelui Parlamentului se adoptă cu votul a 2/3 din numărul deputaților aleși, prin vot secret, în condițiile art.8 care se aplică în mod corespunzător.

(3) Vicepreședinții Parlamentului pot fi revocați înainte de termen, la propunerea Președintelui Parlamentului, după consultarea fracțiunilor parlamentare, cu votul majorității deputaților aleși.

[Art. 11 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art. 11 modificat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 12. Formarea Biroului permanent al Parlamentului

(1) Biroul permanent al Parlamentului este organul de lucru al acestuia și se formează, ținîndu-se seama de reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament. Din el fac parte, din oficiu, Președintele Parlamentului și vicepreședinții. Componența numerică și nominală a Biroului permanent se stabilește prin hotărîre a Parlamentului, la propunerea fracțiunilor parlamentare.

(2) Membrii Biroului permanent se numesc prin hotărîri ale fracțiunilor parlamentare, în limitele

numărului de locuri ce le revin. Hotărârile se prezintă președintelui ședinței care le aduce la cunoștința Parlamentului.

(3) Biroul permanent se consideră constituit după numirea a cel puțin 3/4 din membrii lui.

(4) Biroul permanent se convoacă la cererea președintelui Parlamentului sau a cel puțin 1/3 din membrii săi.

(5) Orice membru al Biroului permanent poate fi revocat prin hotărâre a fracțiunii parlamentare, care l-a numit, adoptată cu votul majorității membrilor acesteia.

[Art.12 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art.12 completat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 13. Atribuțiile Biroului permanent al Parlamentului

(1) Biroul permanent al Parlamentului are următoarele atribuții:

- a) propune Parlamentului data convocării ședințelor plenare;
- b) supune spre aprobare Parlamentului componența numerică și nominală a delegațiilor parlamentare permanente la organizațiile internaționale;
- c) pregătește și asigură desfășurarea lucrărilor Parlamentului;
- d) propune Parlamentului spre aprobare componența nominală a comisiilor permanente, conform deciziilor fracțiunilor parlamentare și solicitărilor deputaților;
- e) coordonează activitatea comisiilor permanente;
- f) întocmește, de comun acord cu președinții fracțiunilor parlamentare și ai comisiilor permanente, proiectul ordinii de zi a ședințelor Parlamentului și îl prezintă Parlamentului spre aprobare;
- g) stabilește modul de dezbateră publică a proiectelor de acte legislative, de acumulare, examinare și dezbateră a propunerilor prezentate în legătură cu acestea;
- h) asigură controlul plasării la timp pe web site-ul Parlamentului a proiectelor de acte legislative, a ordinii de zi, a stenogramelor ședințelor plenare, precum și a altei informații pasibile de a fi publicată;
- i) aprobă Regulamentul privind acreditarea reprezentanților mijloacelor de informare în masă pe lângă Parlament;
- j) stabilește obligațiunile membrilor biroului;
- k) aprobă structura organizatorică și efectivul-limită al Secretariatului Parlamentului, precum și condițiile specifice de compensare a cheltuielilor aferente îndeplinirii obligațiilor de serviciu pentru funcționarii publici și pentru alți angajați din cadrul Secretariatului;
- k¹) aprobă Regulamentul de organizare și funcționare a Secretariatului Parlamentului;
- k²) aprobă planurile strategice de dezvoltare a Secretariatului Parlamentului;
- l) prezintă Guvernului proiectul bugetului Parlamentului aprobat;
- m) îndeplinește alte atribuții prevăzute de prezentul Regulament sau însărcinările date de către Parlament.

(1¹) Ședințele Biroului permanent sînt deliberative cu participarea majorității membrilor săi.

(2) Biroul permanent adoptă hotărâri, în limita competenței prevăzute de Regulament, cu votul majorității membrilor prezenți.

[Art.13 modificat prin [Legea nr.271 din 23.11.2018](#), în vigoare 01.12.2018]

[Art.13 modificat prin [Legea nr.172 din 27.07.2018](#), în vigoare 24.08.2018]

[Art.13 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

[Art.13 modificat prin [Legea nr.84 din 19.04.2013](#), în vigoare 10.05.2013]

[Art.13 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

[Art.13 modificat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 14. Atribuțiile Președintelui Parlamentului

(1) Președintele Parlamentului are următoarele atribuții:

- a) conduce lucrările Parlamentului și ale Biroului permanent;
- b) convoacă sesiunile ordinare, extraordinare sau speciale ale Parlamentului;
- c) asigură respectarea Regulamentului și menținerea ordinii în timpul ședințelor;

- d) primește și distribuie proiectele de legi și propunerile legislative, precum și rapoartele comisiilor;
- e) anunță rezultatul votării și numește actele legislative adoptate;
- f) semnează legile, hotărârile și moțiunile adoptate de Parlament;
- g) reprezintă Parlamentul în relațiile cu Președintele Republicii Moldova și cu Guvernul;
- h) reprezintă Parlamentul în țară și peste hotare;
- i) desemnează, după consultarea fracțiunilor parlamentare, componența delegațiilor parlamentare, cu excepția delegațiilor parlamentare permanente;

[Lit.j) alin.(1) art.14 abrogată prin Legea nr.58 din 17.03.2022, în vigoare 25.03.2022]

- j¹) dispune de fondul Președintelui Parlamentului;
- k) angajează și eliberează din funcție personalul din cadrul cabinetelor persoanelor cu funcții de demnitate publică din Parlament, în modul stabilit;
- l) delimitează atribuțiile vicepreședinților Parlamentului;
- m) îndeplinește alte atribuții prevăzute de prezentul Regulament sau însărcinările date de Parlament.

(2) Întru exercitarea atribuțiilor regulamentare, Președintele Parlamentului emite dispoziții și ordine.

(3) Dacă funcția de Președinte al Parlamentului devine vacantă în caz de deces, demisie, revocare, precum și în situațiile de incompatibilitate sau imposibilitate de îndeplinire a atribuțiilor, interimatul se asigură de vicepreședintele Parlamentului. În cazul în care sînt mai mulți vicepreședinți, interimatul se asigură de unul dintre vicepreședinți desemnat prin hotărîre a Parlamentului. Interimatul se exercită pînă la alegerea noului Președinte al Parlamentului.

[Art.14 modificat prin Legea nr.58 din 17.03.2022, în vigoare 25.03.2022]

[Art.14 completat prin [Legea nr.84 din 19.04.2013](#), în vigoare 10.05.2013]

[Art.14 completat prin [Legea nr.101 din 26.04.2013](#), în vigoare 27.04.2013]

[Art.14 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art.14 modificat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 15. Atribuțiile vicepreședinților Parlamentului

(1) Vicepreședinții Parlamentului coordonează activitatea unor comisii permanente, asigură colaborarea cu alte autorități publice și exercitarea controlului parlamentar. Delimitarea acestor atribuții se efectuează prin hotărîre a Biroului permanent.

(2) Vicepreședinții Parlamentului îndeplinesc, în modul stabilit de Președinte, atribuțiile Președintelui, delegate de acesta, la solicitarea sau în absența lui, inclusiv semnează legile și hotărârile adoptate de Parlament.

[Art.15 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art.15 modificat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Capitolul 3 COMISIILE PARLAMENTULUI

Secțiunea întâi Comisiile permanente

Articolul 16. Constituirea comisiilor permanente

(1) Comisiile permanente sînt organe de lucru ale Parlamentului, înființate pentru efectuarea activității Parlamentului.

(2) Comisiile permanente răspund în fața Parlamentului și îi sînt subordonate. Statutul și modul de funcționare a comisiilor permanente se stabilesc prin prezentul Regulament.

(3) Comisia de control al finanțelor publice, precum și celelalte comisii permanente se aleg pe întreaga durată a legislaturii. Numărul comisiilor, denumirea, componența numerică și nominală a fiecărei comisii se va hotărî de Parlament, la propunerea Biroului permanent.

[Art. 16 modificat prin [Legea nr.93 din 31.05.2018](#), în vigoare 29.06.2018]

Articolul 17. Componența comisiilor permanente

(1) Președinții, vicepreședinții, secretarii, membrii și membrii supleanți ai comisiilor permanente se aleg de Parlament cu votul majorității deputaților aleși.

(2) Componența nominală a comisiilor permanente se stabilește ținându-se cont de reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament.

(3) Președinții comisiilor permanente pot fi revocați înainte de termen în condițiile art.11 alin.(3).

(4) Vicepreședinții și secretarii comisiilor permanente pot fi revocați înainte de termen, la propunerea fracțiunii parlamentare care i-a înaintat sau a unui grup de cel puțin 10 deputați, cu votul majorității deputaților aleși.

(5) Dacă fracțiunile parlamentare nu ajung la un acord asupra componenței uneia sau mai multor comisii, Biroul permanent propune, iar Parlamentul hotărăște, cu votul majorității deputaților prezenți, asupra candidaturilor propuse de fracțiunile parlamentare, respectându-se principiul reprezentării proporționale și opțiunea personală a deputatului.

(6) Deputatul este membru al cel puțin unei comisii permanente.

[Art. 17 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

[Art. 17 modificat prin [Legea nr.162 din 09.07.2010](#), în vigoare 23.07.2010]

Articolul 18. Condiții obligatorii și restricții la constituirea comisiilor permanente

[Art. 18 abrogat prin [Legea nr.162 din 09.07.2010](#), în vigoare 23.07.2010]

Articolul 19. Atribuțiile președintelui comisiei permanente

Președintele comisiei permanente:

- a) asigură pregătirea ordinii de zi a ședințelor comisiei;
- b) stabilește sarcinile membrilor comisiei și ia decizii în problemele ce vizează atribuțiile și activitatea comisiei;
- c) înaintează spre examinare propuneri privind constituirea subcomisiilor și componența lor și despre rezultatul examinării informează Parlamentul;
- d) reprezintă comisia în relațiile ei cu Biroul permanent și cu celelalte comisii;
- e) conduce ședințele comisiei;
- f) semnează actele și corespondența comisiei;
- g) în caz de necesitate, atrage alte persoane la lucrările comisiei;
- h) asigură menținerea ordinii în cadrul ședințelor comisiei;
- i) îndeplinește alte atribuții prevăzute de prezentul Regulament.

Articolul 20. Atribuțiile vicepreședintelui și secretarului comisiei permanente

(1) Vicepreședintele comisiei îndeplinește, în absența președintelui, atribuțiile acestuia.

(2) Secretarul asigură redactarea actelor comisiei (rapoarte, avize, procese-verbale etc.), numără voturile la ședințe și ține lucrările de secretariat ale comisiei.

Articolul 21. Ședințele comisiei permanente

(1) Ședințele comisiei permanente se convoacă de președintele acesteia, iar în absența lui – de unul dintre vicepreședinți sau de 1/3 din membri.

(2) Participarea deputaților la ședințele comisiei este obligatorie. În cazul absenței membrului comisiei permanente, la ședință participă, cu drept de vot, membrul supleant care face parte din aceeași fracțiune parlamentară.

(3) Orice deputat al unei comisii are dreptul să participe la lucrările altor comisii.

[Art. 21 completat prin [Legea nr.162 din 09.07.2010](#), în vigoare 23.07.2010]

Articolul 22. Procedura de votare în comisiile permanente

(1) Ședințele comisiei sînt deliberative cu participarea majorității membrilor ei.

(2) Deciziile comisiei se adoptă după cum urmează:

a) deciziile privind aprobarea raportului cu privire la proiectul de act legislativ, pentru care comisia a fost selectată drept comisie sesizată în fond, privind organizarea controlului parlamentar, numirile și revocările din funcție, ridicarea imunității deputaților, organizarea concursurilor și formarea subcomisiilor se adoptă cu votul majorității membrilor săi;

b) deciziile privind organizarea dezbaterilor publice, aprobarea avizelor la proiectele de acte legislative și a avizelor consultative, inclusiv asupra inițierii sau încheierii tratatelor internaționale, se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.

(3) Deciziile comisiilor se adoptă, de regulă, prin vot deschis.

[Art.22 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 23. Procesele-verbale și stenografierea dezbaterilor ședințelor consiliilor permanente

(1) La ședințele comisiilor se încheie procese-verbale. Acestea pot fi puse la dispoziția altor persoane decît membrilor comisiei numai cu acordul președintelui acesteia, cu excepția proceselor-verbale ale ședințelor publice.

(2) Președintele comisiei sau, după caz, al ședinței va putea hotărî stenografierea dezbaterilor.

(3) Fiecare comisie va fi asistată de un secretariat, structura și statul de personal ale căruia se stabilesc de Parlament.

Articolul 24. Caracterul public al ședințelor comisiilor permanente

(1) Ședințele comisiilor sînt publice.

(2) La ședințele publice ale comisiei pot fi prezenți reprezentanți ai mijloacelor de informare în masă acreditați la Parlament. Informațiile oficiale despre lucrările comisiei se dau publicității și se plasează pe web site-ul Parlamentului.

(3) Comisia poate hotărî, la propunerea unuia din membrii săi, ca ședința ei să se desfășoare în mod închis în cazul în care dezbaterea publică a chestiunilor poate să prejudicieze măsurile de protecție a cetățenilor sau siguranța națională.

Articolul 25. Participarea la ședințele comisiilor permanente

(1) Membrii Guvernului și conducătorii altor autorități ale administrației publice au acces la lucrările comisiilor. Aceștia vor fi informați despre data și ora la care are loc ședința.

(2) În cazul în care comisia decide să invite la ședința sa membri ai Guvernului și/sau conducători ai altor autorități ale administrației publice, aceștia sînt obligați să fie prezenți la ședință.

(3) Membrii Guvernului și conducătorii altor autorități ale administrației publice care participă la lucrările comisiei pot lua cuvînt și răspunde la întrebări.

Articolul 26. Participarea altor persoane la ședințele comisiilor permanente

(1) Comisia poate invita la ședințele sale persoane interesate și specialiști din partea unor autorități ale administrației publice, organizații specializate, reprezentanți ai părților interesate, precum și specialiști din Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului și din secretariatele comisiilor permanente.

(2) Persoanele prevăzute la alin.(1) pot lua cuvînt la ședința comisiei și pot răspunde la întrebări.

[Art.26 completat prin [Legea nr.72 din 04.05.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

Articolul 27. Atribuțiile comisiilor permanente

(1) Comisiile permanente examinează proiecte de acte legislative și propuneri legislative în vederea elaborării rapoartelor sau avizelor, efectuează anchete parlamentare, dezbate și hotărăsc asupra altor probleme, inclusiv din însărcinarea Președintelui Parlamentului sau a vicepreședinților.

(2) În probleme ce țin de domeniul lor de activitate, comisiile permanente pot fi consultate de organele administrației publice, de alte organe sau întreprinderi, instituții și organizații, de alte părți interesate. La finele ședinței de consultare, comisiile permanente emit avize consultative cu titlu de

recomandare.

(3) Comisiile permanente emit, de asemenea, avize consultative în vederea asigurării aplicării uniforme a legislației, care nu pot fi folosite ca probe în instanțele de judecată.

(4) Comisiile permanente pot forma grupuri de lucru din experți și specialiști în materie, reprezentanți ai părților interesate cu care se consultă în activitatea lor.

(4¹) Pentru a facilita procesul de consultare publică a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative, comisiile permanente întocmesc o listă a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate de domeniul lor de activitate, care va fi modificată și completată periodic, inclusiv la inițiativa părților interesate.

(5) Comisiile permanente sînt în drept de a constitui subcomisii, desemnîndu-le atribuțiile, componența și conducerea. Președintele comisiei permanente informează Parlamentul despre formarea subcomisiei.

(6) În componența subcomisiei au dreptul să fie incluși reprezentanți ai fracțiunilor parlamentare din cadrul comisiei respective.

(7) În cazul constituirii unei subcomisii pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității autorității publice responsabile față de Parlament, aceasta va informa periodic Parlamentul, în limitele competenței sale, prin intermediul comisiei de profil, asupra activității acestei autorități.

[Art.27 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

[Art.27 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art.27 completat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

[Art.27 completat prin [Legea nr.72 din 04.05.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

Articolul 28. Subcomisia pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului de Informații și Securitate

(1) În cadrul Comisiei pentru securitatea națională, apărare și ordinea publică activează o subcomisie pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului de Informații și Securitate (S.I.S.).

(2) În calitate de președinte al subcomisiei se alege un reprezentant al opoziției parlamentare.

(3) Subcomisia supraveghează respectarea de către S.I.S. a legalității, a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și a ordinii democratice din stat, asigură neadmiterea angajării politice a S.I.S.

(4) Subcomisia verifică respectarea de către S.I.S. a prevederilor [Constituției](#) și a legilor care reglementează activitatea S.I.S., examinează cazurile de violare a [Constituției](#), a legilor, a drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor.

(5) Membrii subcomisiei au acces la informații secrete, semnînd, în fiecare caz aparte, un angajament de a păstra confidențialitatea informațiilor ce constituie secret de stat, purtînd răspundere în conformitate cu legislația.

(6) Membrii subcomisiei pot solicita, cu acordul președintelui acesteia, informații secrete și informații privind activitatea curentă a S.I.S., cu excepția informațiilor privind activitatea operativă a serviciului sau identitatea persoanelor care activează sub acoperire, făcînd parte din personalul scriptic sau avînd misiuni specifice care necesită nedivulgarea identității.

Articolul 28¹. Subcomisia pentru exercitarea controlului parlamentar asupra executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și a hotărârilor Curții Constituționale

(1) În cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități activează o subcomisie pentru exercitarea controlului parlamentar asupra executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), precum și a hotărârilor Curții Constituționale.

(2) În calitate de președinte al subcomisiei se alege un reprezentant al opoziției parlamentare. Componența numerică și nominală a subcomisiei se aprobă de către Comisia juridică, numiri și imunități cu votul majorității membrilor comisiei.

(3) În exercitarea atribuțiilor, subcomisia monitorizează permanent procesul executării hotărârilor și deciziilor CtEDO, a hotărârilor Curții Constituționale, precum și promovează proiecte de acte normative

necesare pentru executarea acestora.

(4) Subcomisia audiază autoritățile responsabile de elaborarea și implementarea măsurilor privind executarea hotărârilor și deciziilor CtEDO, cele responsabile de executarea hotărârilor Curții Constituționale, precum și solicită informații de la autoritățile respective.

(5) Președintele subcomisiei prezintă anual în ședința în plen a Parlamentului un raport al subcomisiei cu privire la executarea hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului.

(6) Atribuțiile și modul de organizare și desfășurare a activității subcomisiei se stabilesc prin regulament aprobat prin hotărârea Parlamentului.

[Art.28¹ introdus prin Legea nr.200 din 20.11.2020, în vigoare 08.01.2021]

Articolul 29. Prezentarea rapoartelor și avizelor aprobate de comisiile permanente

(1) La deschiderea dezbaterilor proiectului de act legislativ sau a propunerii legislative respective președintele comisiei numește unu sau mai mulți raportori dintre membrii comisiei. Aceste persoane redactează raportul sau avizul, care va fi supus aprobării comisiei.

(2) Rapoartele și avizele cuprind opinia majorității membrilor comisiei prezenți la ședință, părerea separată a celorlalți membri ai comisiei, precum și rezultatele consultării publice.

(3) În ședința Parlamentului președintele comisiei sau un alt membru numit de comisie prezintă numai rapoartele și avizele aprobate de comisie.

[Art.29 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

[Art.29 modificat prin [Legea nr.72 din 04.05.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

Articolul 30. Ședințele comune ale comisiilor permanente

(1) Ședințele comune a două sau mai multor comisii permanente, precum și ale comisiilor permanente cu alte comisii parlamentare se desfășoară în condițiile art.21-29.

(2) Ședințele comune sînt prezidate de unul dintre președinții de comisie, la decizia acestora.

Articolul 31. Efectuarea anchetelor de către comisiile permanente

(1) Orice comisie permanentă poate porni o anchetă, în cadrul competenței sale, privitoare la activitatea desfășurată de organele administrației publice.

(2) Pentru a obține încuviințarea, comisia va prezenta o cerere scrisă, aprobată cu votul majorității membrilor săi, în care vor fi enunțate problemele ce formează obiectul anchetei, scopul ei, mijloacele necesare și termenul în care raportul comisiei urmează a fi prezentat Parlamentului.

(3) Președintele Parlamentului va supune cererea aprobării Biroului permanent și va comunica comisiei aprobarea sau respingerea acesteia.

(4) În vederea desfășurării anchetei comisia permanentă va putea invita pentru audieri orice persoană care are o calitate oficială. Nu pot fi invitați în cadrul anchetei reprezentanții puterii judecătorești, procuraturii și ai organului de urmărire penală pentru prezentarea informațiilor ce ar putea prejudicia corectitudinea judecării cauzelor și/sau confidențialitatea urmăririi penale.

(5) Persoanele invitate pentru audiere vor fi înștiințate despre aceasta cu cel puțin 3 zile înainte. Cheltuielile de deplasare și, eventual, de cazare se vor suporta din bugetul Parlamentului.

(6) Prezența la audiere este obligatorie.

(7) În cadrul audierilor, persoanele invitate pot refuza să dea relații în cazul în care întrebările ce le sînt adresate privesc, în condițiile prevăzute de lege, secrete de stat. Refuzul celui invitat poate fi adus la cunoștința Parlamentului, care va decide în ședință secretă.

(8) Nu pot fi puse întrebări ce vizează viața personală a celui audiat sau a familiei lui.

(9) Dacă dezbaterile asupra raportului comisiei relevă abateri grave în activitatea unor persoane oficiale de stat alese sau numite de Parlament, Parlamentul poate cere destituirea acestora.

[Art.31 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 32. Constituirea comisiilor speciale

Parlamentul poate constitui, de asemenea, comisii speciale.

Articolul 33. Scopurile și componența comisiilor speciale

(1) Comisiile speciale se constituie de Parlament pentru examinarea proiectelor de acte legislative, pentru elaborarea unor proiecte de acte legislative complexe sau pentru alte scopuri, indicate în hotărîrea de înființare a comisiei respective. Proiectele de acte legislative elaborate de comisia specială se examinează de comisiile permanente în conformitate cu cerințele stabilite de prezentul Regulament.

(2) Prin aceeași hotărîre se va desemna, la propunerea Biroului permanent, componența nominală a comisiei, precum și termenul în care va fi depus raportul comisiei.

(3) La constituirea și activitatea comisiei speciale se vor aplica în mod corespunzător prevederile art.16-29.

Secțiunea a treia Comisii de anchetă

Articolul 34. Constituirea comisiilor de anchetă

Parlamentul poate constitui, de asemenea, comisii de anchetă.

Articolul 35. Modul de constituire a comisiilor de anchetă

(1) La cererea unei fracțiuni parlamentare sau a unui grup de deputați, ce constituie cel puțin 5% din numărul deputaților aleși, Parlamentul va putea hotărî înființarea unei comisii de anchetă cu votul majorității deputaților prezenți, în condițiile art.16-29, art.31 alin.(4)-(9) și art.33 alin.(2).

(2) Pînă la aprobarea componenței nominale a comisiei de anchetă, persoanele propuse în calitate de membri ai acesteia vor face în ședința plenară a Parlamentului o declarație cu privire la lipsa conflictului dintre exercitarea atribuțiilor în cadrul comisiei și interesele lor personale și vor depune declarația de interese personale. În cazul apariției sau aflării despre conflictul de interese după adoptarea hotărîrii prin care deputatul a fost numit în calitate de membru al comisiei de anchetă, calitatea de membru a acestuia încetează de drept.

[Art.35 modificat prin [Legea nr.76 din 30.04.2015](#), în vigoare 22.05.2015]

Articolul 36. Atribuțiile comisiilor de anchetă

(1) Comisia de anchetă citează ca martor orice persoană care dispune de informații despre vreo faptă sau împrejurare de natură să servească la cercetarea cauzei. Nu pot fi citați în cadrul anchetei reprezentanții puterii judecătorești, procuraturii și ai organului de urmărire penală pentru prezentarea informațiilor care ar putea prejudicia corectitudinea judecării cauzelor și/sau confidențialitatea urmăririi penale.

(2) La cererea comisiei de anchetă, orice persoană care cunoaște vreo probă sau deține vreun mijloc de probă este obligată să le prezinte comisiei. Instituțiile și organizațiile sînt obligate, în condițiile legii, să răspundă la solicitările comisiei de anchetă.

(3) Cînd pentru lămurirea unor fapte sau împrejurări, în vederea elucidării adevărului, este necesar a antrena experți, comisia de anchetă dispune efectuarea de expertize.

(4) Comisia de anchetă nu poate susține urmărirea penală efectuată în condițiile legii de organele de urmărire penală și instanțele judecătorești. Concluziile comisiei de anchetă nu afectează principiul prezumției nevinovăției.

[Art.36 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

TITLUL II DESFĂȘURAREA LUCRĂRILOR PARLAMENTULUI

Capitolul 1 SESIUNILE ȘI ȘEDINȚELE PARLAMENTULUI. ORDINEA DE ZI

Articolul 37. Sesiunile Parlamentului

(1) Parlamentul se întrunește în două sesiuni ordinare pe an. Sesiunea de primăvară începe în luna februarie și nu poate depăși sfârșitul lunii iulie. Sesiunea de toamnă începe în luna septembrie și nu poate depăși sfârșitul lunii decembrie.

(2) În cazul în care Parlamentul nu se află în sesiune ordinară, acesta se poate întruni în sesiune extraordinară sau specială la cererea Președintelui Republicii Moldova, a Președintelui Parlamentului sau a 1/3 din numărul deputaților.

(3) Cererea de convocare a sesiunii extraordinare sau speciale se face în scris în adresa Biroului permanent și va cuprinde motivul, ordinea de zi propusă și durata de desfășurare a sesiunii.

(4) Convocarea Parlamentului în sesiune extraordinară sau specială se va face în 3 zile de la data înregistrării cererii, dacă legea nu prevede altfel.

(5) Cererilor de convocare a unei sesiuni extraordinare sau speciale nu li se dă curs dacă acestea nu întrunesc condițiile prevăzute la alin.(2) și (3).

[Art.37 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 38. Ședințele Parlamentului

(1) Parlamentul își desfășoară activitatea sub formă de ședințe în plen și de ședințe ale comisiilor permanente.

(2) Ședințele Parlamentului sînt deliberative cu participarea majorității deputaților aleși.

Articolul 39. Întocmirea ordinii de zi

(1) Ședințele Parlamentului se desfășoară în conformitate cu ordinea de zi, care se întocmește în condițiile art.13 alin.(1) lit.f).

(2) Proiectul ordinii de zi se aprobă pentru o perioadă de 2 săptămîni.

(3) Biroul permanent întocmește proiectul ordinii de zi în prima jumătate a săptămîinii premergătoare perioadei pentru care se aprobă.

(4) Chestiunile care se propun pentru a fi înscrise în proiectul ordinii de zi se transmit Biroului permanent cu cel puțin 2 zile înainte de ședința în cadrul căreia Biroul permanent întocmește proiectul ordinii de zi, cu excepția cazurilor cînd legislația prevede un alt termen.

[Art.39 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

Articolul 40. Participarea la dezbaterile ordinii de zi

La ședințele Biroului permanent în care se dezbate ordinea de zi poate participa reprezentantul Guvernului.

Articolul 41. Cuprinsul ordinii de zi

(1) Proiectul ordinii de zi cuprinde proiecte de acte legislative, proiecte de acte exclusiv politice ale Parlamentului, rapoarte și alte chestiuni propuse de Biroul permanent.

(2) Proiectele de acte legislative se înscriu în proiectul ordinii de zi, în cel mult 10 zile de la primirea raportului comisiei permanente sesizate în fond.

[Art.41 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

Articolul 42. Prioritatea propunerilor Președintelui Republicii Moldova la întocmirea ordinii de zi

La cererea Președintelui Republicii Moldova, Biroul permanent, la întocmirea ordinii de zi, dă prioritate mesajelor Președintelui Republicii Moldova adresate Parlamentului.

Articolul 43. Prioritatea propunerilor Primului-ministru la întocmirea ordinii de zi

La cererea Primului-ministru, Biroul permanent înscrie cu prioritate pe ordinea de zi chestiunile privind acordarea votului de încredere întregii liste a Guvernului și programului lui de activitate pe durata mandatului, precum și proiectele de legi considerate de Guvern ca fiind prioritare.

Articolul 43¹. Prioritatea propunerilor opoziției parlamentare la întocmirea ordinii de zi

Pentru prima ședință în plen din fiecare a șasea săptămână din data începerii sesiunii parlamentare, Biroul permanent va întocmi proiectul ordinii de zi a ședinței în care se includ chestiunile propuse de fracțiunile parlamentare din opoziție, precum și cele propuse de către deputații neafiliați din opoziție.

[Art.43¹ introdus prin [Legea nr.194 din 28.07.2016](#), în vigoare 09.09.2016]

Articolul 44. Procedura de urgență

(1) Procedura de urgență pentru examinarea proiectelor de acte legislative solicitată de Guvern se supune aprobării Biroului permanent.

(2) În cazul aprobării procedurii de urgență, Biroul permanent stabilește termenul de depunere a raportului asupra proiectului actului legislativ, care nu poate depăși 10 zile lucrătoare.

(3) Biroul permanent, după primirea raportului comisiei sesizate în fond, înscrie cu prioritate proiectul de act legislativ în proiectul ordinii de zi pentru următoarea ședință plenară.

(4) Proiectele de acte legislative solicitate de a fi examinate în procedură de urgență se prezintă plenului Parlamentului de Primul-ministru, iar în absența lui – de prim-viceprim-ministru sau de viceprim-ministru.

Articolul 45. Aprobarea ordinii de zi

(1) Ordinea de zi este supusă spre aprobare Parlamentului în ultima zi din săptămâna de lucru ce precede perioada pentru care a fost întocmită și se aprobă cu votul majorității deputaților prezenți.

(2) Ordinea de zi a ședințelor Parlamentului aprobată de Parlament se plasează pe web site-ul acestuia și se înmânează deputaților la începutul săptămânii de lucru.

Articolul 46. Modificarea și completarea ordinii de zi

(1) Modificarea și completarea ordinii de zi poate avea loc numai la prima ședință plenară a săptămânii de lucru, la cererea și în baza deciziilor Biroului permanent, a unei fracțiuni parlamentare, a unei comisii permanente, la cererea a unui grup din 5 deputați sau a autorului actului menționat în ordinea de zi. Cererea motivată de modificare și/sau completare a ordinii de zi, expusă în scris, însoțită de decizia respectivă, este transmisă președintelui ședinței pînă la începutul acesteia.

(2) Cererile motivate privind modificarea și completarea ordinii de zi se fac printr-o singură luare de cuvînt, care nu depășește un minut. În cazul în care există o altă părere, se va da cuvînt numai cîte unui reprezentant din partea fiecărei fracțiuni parlamentare, după care propunerile vor fi supuse votării.

(3) În mod excepțional, Președintele Parlamentului poate propune, în orice ședință a Parlamentului, modificarea și completarea ordinii de zi din proprie inițiativă, la cererea Biroului permanent, a unei fracțiuni parlamentare sau a comisiei parlamentare. Această propunere se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.

(4) Nu sînt admise dezbateri și luări de cuvînt altele decît cele pe marginea ordinii de zi. Proiectele de acte legislative care nu au rapoarte, după caz, corapoarte ale comisiilor sesizate în fond nu pot fi incluse în proiectul ordinii de zi a ședințelor Parlamentului decît dacă, la propunerea Biroului permanent sau a fracțiunilor parlamentare, Parlamentul nu decide altfel.

(5) Chestiunile care nu au fost acceptate de către plenul Parlamentului pentru a fi incluse în ordinea de zi pot fi înaintate repetat nu mai devreme de 30 de zile calendaristice.

[Art.46 completat prin [Legea nr.194 din 28.07.2016](#), în vigoare 09.09.2016]

[Art.46 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Capitolul 2

PROCEDURA LEGISLATIVĂ

Articolul 47. Condițiile exercitării dreptului de inițiativă legislativă și subiecții acestui drept

(1) În temeiul art.73 din [Constituție](#), dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului și Adunării Populare a unității teritoriale autonome

Găgăuzia, care sînt considerați autori ai proiectelor de acte legislative sau ai propunerilor legislative.

(2) În exercițiul dreptului de inițiativă legislativă, deputații și Președintele Republicii Moldova prezintă Parlamentului proiecte de acte legislative și propuneri legislative, iar Guvernul și Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia – proiecte de legi și de hotărîri. Proiectele de legi înaintate de Președintele Republicii Moldova sau de Guvern se prezintă în plenul Parlamentului de unul dintre membrii Guvernului ori de reprezentantul împuternicit al Președintelui Republicii Moldova sau al Guvernului, iar cele înaintate de Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia – de Președintele Adunării Populare.

(3) Deputatul exercită dreptul la inițiativă legislativă personal sau în comun cu alți deputați.

(4) În prezentul Regulament, prin act legislativ se înțeleg legile constituționale, legile organice și ordinare, hotărîrile și moțiunile Parlamentului.

(5) Propunerea legislativă reprezintă intenția de a se iniția elaborarea unui sau mai multor acte legislative, care vizează o anumită problemă sau un grup de probleme și care au menirea de a reglementa anumite domenii ale raporturilor sociale. Asupra acceptării propunerii legislative, Parlamentul adoptă o hotărîre, prin care stabilește termenul de elaborare a proiectului de act legislativ, formează un grup pentru elaborarea proiectului propus sau dispune altor organe elaborarea proiectului în cauză, stabilește modul de asigurare a activității acestui grup.

(6) Proiectul de act legislativ și propunerea legislativă se depun spre dezbateră împreună cu o expunere a obiectivului, scopului, concepției viitorului act, a locului acestuia în legislația în vigoare, precum și a efectelor sale social-economice și de altă natură, potrivit cerințelor [Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001](#). Se indică totodată persoanele care au luat parte la elaborarea proiectului și se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării, precum și rezultatele consultării publice a proiectului. În cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

(7) Dacă pentru executarea actului legislativ care se adoptă este necesară elaborarea altor acte legislative sau normative, se anexează lista acestora și/sau, după caz, și proiectele lor.

(8) Proiectul actului legislativ se prezintă în limba română împreună cu traducerea lui în limba rusă.

(9) La proiectele de acte legislative, la propunerile legislative și la documentele menționate la alin.(6) și (7) se anexează copiile lor în variantă electronică.

(10) Proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se prezintă în limba română sau în limba rusă. Secretariatul Parlamentului asigură traducerea lor în limba respectivă.

(11) În cazul în care se va constata că inițiativele legislative nu sînt perfectate conform cerințelor tehnice stabilite de prezentul Regulament și de alte acte legislative, Biroul permanent poate propune autorilor acestora să le aducă în concordanță cu prevederile legale respective.

(12) Dacă, după înregistrare în Parlament, proiectul de act legislativ nu a fost examinat în decursul legislaturii în care a fost înregistrat, inițiativa legislativă devine nulă.

(13) Proiectele de acte legislative incluse în ordinea de zi a ședințelor în plen ale Parlamentului, care, la expirarea legislaturii în cazul alegerilor ordinare sau anticipate, au fost lăsate fără examinare, precum și proiectele de legi aprobate în prima lectură sau cele care urmează a fi votate în lectura finală sînt trecute pe ordinea de zi a Parlamentului de următoarea legislatură.

(14) Proiectele de acte legislative înregistrate care nu au fost incluse în ordinea de zi a Parlamentului devin nule după 2 ani de la înregistrarea lor.

(15) Proiectele de acte legislative care și-au pierdut actualitatea, precum și cele rămase fără autori pot fi respinse de Parlament în baza unei liste comune, în temeiul rapoartelor comisiilor de profil.

[Art.47 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Notă: Se declară neconstituțională sintagma “și adoptat” cuprinsă la art.47 alin.(12), conform [Hot.Curtii Constituționale nr.15 din 04.12.2012](#), în vigoare 04.12.2012

[Art.47 completat prin [Legea nr.115 din 18.05.2012](#), în vigoare 29.06.2012]

[Art.47 completat prin [Legea nr.72 din 04.05.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

Articolul 48. Înregistrarea proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative

(1) Proiectele de acte legislative și propunerile legislative se înregistrează la Direcția documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului în ordinea prezentării. Prin dispoziție a Președintelui Parlamentului, proiectele de acte legislative care corespund cerințelor art.47 se introduc în procedura legislativă și se distribuie spre avizare comisiilor permanente, Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului și, după caz, Guvernului, instituțiilor interesate.

(2) În cel mult 5 zile lucrătoare de la data includerii în procedura legislativă, proiectele de acte legislative, propunerile legislative, precum și documentele menționate la art.47 alin.(6) se plasează pe web site-ul Parlamentului.

Articolul 49. Desemnarea comisiei permanente sesizate în fond

(1) Președintele Parlamentului înaintează proiectul actului legislativ sau propunerea legislativă spre examinare comisiei permanente sesizate în fond, de competența căreia țin acestea.

(2) În caz de necesitate, Președintele Parlamentului solicită altor comisii permanente prezentarea unor corapoarte.

Articolul 49¹. Organizarea de către comisia permanentă sesizată în fond a procedurilor de consultare publică

(1) Comisia permanentă sesizată în fond asigură consultarea publică a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative cu părțile interesate prin organizarea de dezbateri și audieri publice, prin intermediul altor proceduri de consultare stabilite de legislația cu privire la transparența în procesul decizional.

(2) Comisia permanentă sesizată în fond stabilește procedura de consultare a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative ținând cont de caracterul proiectului, de preocuparea părților interesate pentru subiectul abordat, de alte aspecte relevante.

(3) În cazul organizării unor întruniri publice în scopul consultării, comisia permanentă sesizată în fond stabilește regulile de organizare și de desfășurare a acestora.

(4) Comisia permanentă sesizată în fond dispune plasarea, conform legii, pe web-site-ul Parlamentului a sintezei recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, în scopul asigurării transparenței în procesul decizional.

[Art.49¹ introdus prin [Legea nr.72 din 04.05.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

Articolul 50. Soluționarea conflictelor de competență între comisii

(1) Dacă comisia permanentă consideră că proiectul de act legislativ sau propunerea legislativă remisă ei spre dezbateră este de competența altei comisii, ea poate cere Președintelui Parlamentului trimiterea lor acestei comisii.

(2) În caz de refuz din partea Președintelui Parlamentului, Parlamentul adoptă decizia cu votul majorității deputaților prezenți.

(3) La fel se va proceda și în caz de controverse între comisii.

Articolul 51. Întocmirea raportului sau avizului comun al comisiilor

(1) La cererea comisiilor sesizate pentru avize comisia permanentă sesizată în fond va putea încuviința ca la lucrările ei să participe, cu vot consultativ, raportorul sau raportorii acestor comisii.

(2) Dacă pe marginea proiectelor de legi și hotărâri au avut loc ședințe comune ale comisiilor, cele din urmă pot conveni ca raportul sau avizul să fie comun.

Articolul 52. Termenul pentru dezbateră proiectelor de acte legislative și propunerilor legislative de către comisia permanentă sesizată în fond

(1) Comisia permanentă sesizată în fond va dezbată proiectul actului legislativ și propunerea legislativă, asigurând consultarea publică a acestora, în decurs de cel mult 60 de zile lucrătoare, dacă Biroul permanent nu va stabili un alt termen.

(2) În cazul în care comisia permanentă sesizată în fond depășește termenul indicat la alin.(1), Președintele Parlamentului poate desemna o altă comisie permanentă sesizată în fond pentru dezbaterile proiectului de act legislativ în cauză și poate propune examinarea în regim de urgență a acestuia, după elaborarea raportului comisiei respective.

[Art.52 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

[Art.52 completat prin [Legea nr.72 din 04.05.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

Articolul 53. Termenul de avizare a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative de către alte comisii competente

(1) Comisiile permanente care au primit spre avizare proiecte de acte legislative și propuneri legislative le supun dezbaterilor și vor prezenta comisiei sesizate în fond avize asupra lor în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare.

(2) În caz de nerespectare a acestui termen, comisia permanentă sesizată în fond va redacta raportul său fără avizul sau avizele celorlalte comisii.

Articolul 54. Avizarea proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative de către Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului

Proiectul de act legislativ și propunerea legislativă se transmit spre avizare complexă Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului, care, în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare, va prezenta comisiei permanente sesizate în fond și Direcției documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului avizul referitor la concordanța proiectului sau propunerii legislative:

- a) cu prevederile [Constituției](#);
- b) cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;
- c) cu cerințele de procedură și de tehnică legislativă prevăzute de prezentul regulament, de [Legea privind actele legislative](#) și de alte acte legislative.

Articolul 55. Retragerea proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative

(1) Autorul proiectului de act legislativ sau al propunerii legislative poate să-și retragă proiectul sau propunerea în orice moment pînă la adoptarea definitivă a acestora în plenul Parlamentului.

(2) În cazul în care proiectul de act legislativ sau propunerea legislativă are mai mulți autori, acestea pot fi retrase cu acordul tuturor autorilor.

(3) În situația în care unul din autorii proiectului de act legislativ sau ai propunerii legislative își pierde calitatea de subiect al dreptului de inițiativă legislativă, proiectul sau propunerea pot fi retrase de autorii care dispun de această calitate.

(4) Dacă autorul sau toți autorii proiectului de act legislativ sau ai propunerii legislative și-au pierdut calitatea de subiect al dreptului de inițiativă legislativă, proiectul sau propunerea se examinează conform procedurii generale și se prezintă în plenul Parlamentului de către comisia sesizată în fond.

Articolul 56. Cuprinsul raportului comisiei permanente sesizate în fond

(1) După dezbaterile proiectului de lege sau propunerii legislative, comisia permanentă sesizată în fond redactează un raport care în mod obligatoriu va cuprinde:

- a) actualitatea reglementării legislative a problemei abordate în proiectul de lege sau în propunerea legislativă;
- b) plenitudinea reglementării prin proiect sau propunere a sferei respective de raporturi sociale;
- c) oportunitatea dezbaterii proiectului de lege (pornind de la posibilitățile economico-financiare ale republicii, situația social-politică, consecutivitatea reglementării legislative a proceselor etc.);
- d) posibilitatea dezbaterii proiectului de lege în cadrul ședințelor Parlamentului etc.

(2) În raportul comisiei se arată: proiectul de lege (în cazul dezbaterii unei legi ordinare) se adoptă; proiectul de lege se aprobă în prima lectură și se va pregăti pentru a fi dezbătut în a doua lectură; proiectul de lege se remite pentru definitivare comisiei permanente sesizate în fond sau altei comisii competente; proiectul de lege se respinge.

(3) Dacă există mai multe proiecte de acte legislative în aceeași problemă, bazate pe aceeași concepție, comisia examinează fiecare proiect în parte și le propune Parlamentului pentru a fi înglobate în cel mai cuprinzător și rezonabil proiect pentru lectura a doua.

(4) În situația în care dezbaterii Parlamentului sînt supuse mai multe proiecte de acte legislative ce vizează aceeași problemă, care însă au la bază diferite concepții, Parlamentul, la propunerea comisiei sesizate în fond, va hotărî, prin votul majorității deputaților prezenți, care proiect va fi dezbătut ca proiect de bază. Celelalte proiecte vor fi considerate de alternativă.

(5) Dacă sînt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

Articolul 57. Înscrierea proiectelor de acte legislative pe ordinea de zi și transmiterea către deputați și autori a raportului comisiei sesizate în fond și a avizelor

(1) Raportul comisiei permanente sesizate în fond însoțit de avizele celorlalte comisii care au dezbătut proiectul de act legislativ sau propunerea legislativă, rezultatele consultării publice, precum și avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului se transmit de către Direcția documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului deputaților și autorilor proiectului de act legislativ sau propunerii legislative.

(2) La ședința Biroului permanent, în care se examinează chestiunea privind înscrierea pe ordinea de zi a proiectului de act legislativ, comisia permanentă sesizată în fond prezintă:

a) scopurile, sarcinile și concepția proiectului, prognoza efectelor social-economice și de altă natură ale acestuia, precum și categoria legii;

b) lista autorilor care au participat la elaborarea proiectului;

c) lista persoanelor sau organizațiilor care au efectuat expertiza proiectului;

d) fundamentarea economico-financiară a proiectului;

e) avizul comisiei (comisiilor) permanente pe marginea proiectului;

e¹) rezultatele consultării publice a proiectului;

f) avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului;

g) lista și/sau, după caz, proiectele de acte legislative sau normative necesare executării actului legislativ care se adoptă.

[Art.57 completat prin [Legea nr.72 din 04.05.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

Articolul 58. Avizarea de către Guvern a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative

(1) Proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de Președintele Republicii Moldova, de deputați sau de Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia se remit Guvernului spre avizare. Neprezentarea avizului în termen de cel mult 30 de zile sau într-un termen mai restrîns, stabilit de Președintele Parlamentului, nu împiedică examinarea proiectului de către Parlament, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Avizul Guvernului este obligatoriu, conform prevederilor art.131 din [Constituție](#), la proiectele de acte legislative și la propunerile legislative sau la amendamentele care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare.

(3) După expirarea termenelor pentru depunerea amendamentelor, prevăzute la art.59 alin.(1) și art.65 alin.(2), comisia permanentă sesizată în fond transmite Guvernului, spre avizare, amendamentele care, la decizia comisiei, atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare.

(4) Guvernul prezintă Parlamentului avizul său asupra amendamentelor menționate la alin.(2) în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la data recepționării adresării comisiei permanente sesizate în fond.

(5) În cazul examinării în regim de urgență sau în mod prioritar a proiectelor de acte legislative, termenul în care se solicită prezentarea avizului Guvernului se va indica în adresarea comisiei permanente sesizate în fond.

(6) Examinarea la ședințele comisiei permanente sesizate în fond a proiectelor de acte legislative pe marginea cărora au fost înaintate amendamente care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, nu poate precede termenele indicate la alin.(4) și (5).

[Art.58 completat prin [Legea nr.12 din 20.02.2015](#), în vigoare 10.03.2015]

[Art.58 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 58¹. Avizarea de către Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia a proiectelor de acte normative

(1) Proiectele de acte normative care vizează statutul unității teritoriale autonome Găgăuzia și/sau atribuțiile autorităților acesteia se remit spre avizare Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

(2) Neprezentarea avizului în termen de cel mult 30 de zile sau într-un termen mai restrâns, stabilit de Președintele Parlamentului, nu împiedică examinarea proiectului de act normativ de către Parlament.

(3) În cazul în care comisia permanentă sesizată în fond organizează audieri publice cu privire la proiectul de act normativ care vizează statutul unității teritoriale autonome Găgăuzia și/sau atribuțiile autorităților acesteia, la audieri se invită și reprezentanții Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

[Art.58¹ introdus prin [Legea nr.375 din 29.12.2022](#), în vigoare 20.02.2023]

Articolul 59. Înaintarea amendamentelor la proiectele de acte legislative

(1) Deputații, comisiile permanente și fracțiunile parlamentare au dreptul să prezinte în scris propuneri conceptuale și amendamente motivate la proiectul de act legislativ, care se transmit comisiei permanente sesizate în fond în termen de cel mult 30 de zile după primirea proiectului. Data înaintării amendamentului va fi data înregistrării acestuia la comisia sesizată în fond, care ține o evidență specială a amendamentelor primite.

(2) Amendamentele se prezintă sub formă de modificare a cuprinsului punctelor, alineatelor, articolelor, sub formă de completare a proiectului cu articole noi sau de propuneri de excludere a unor cuvinte, puncte, alineate sau articole din proiect.

(3) Amendamentele trebuie să fie motivate.

(4) Amendamentele la proiectul de act legislativ se vor examina de comisia permanentă sesizată în fond și, numai dacă aceasta consideră necesar, și de o altă comisie.

[Art.59 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

Articolul 60. Dezbaterile proiectelor de legi pe lecturi

(1) Proiectele de legi, înscrise pe ordinea de zi a ședinței Parlamentului, se dezbate, de regulă, în două lecturi.

(2) Proiectele de legi ordinare, la decizia Parlamentului, pot fi adoptate într-o singură lectură.

(3) Proiectele de legi organice se adoptă numai după dezbaterile lor în a doua lectură.

(4) Proiectele de legi constituționale, proiectele de legi organice în problemele bugetului, finanțelor, economiei care necesită considerabile cheltuieli financiare, proiectele de legi complexe, precum și proiectele de legi în alte probleme importante, la decizia Parlamentului, pot fi supuse dezbaterii și în a treia lectură.

(5) La solicitarea Președintelui ședinței sau a unei fracțiuni parlamentare, cu votul majorității deputaților aleși, unele proiecte de legi pot fi supuse dezbaterilor și adoptării în regim de urgență.

[Art.60 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 61. Dezbaterile proiectelor de legi în primă lectură

(1) Dezbaterile proiectului de lege în prima lectură constă în:

a) prezentarea de către autor a proiectului în conformitate cu art.47;

b) audierea raportului comisiei permanente sesizate în fond;

c) luările de cuvânt ale deputaților cu respectarea obligatorie a ordinii acordării de cuvânt reprezentanților tuturor fracțiunilor parlamentare.

(2) Raportul comisiei permanente sesizate în fond este prezentat de către președintele acesteia sau de un membru al ei desemnat de comisie.

(3) În cadrul dezbaterilor, un deputat are dreptul să adreseze raportorilor cel mult 2 întrebări. Formularea unei întrebări nu poate depăși 2 minute. Fiecare răspuns nu poate depăși 2 minute. Pe marginea proiectelor prezentate, comentarii nu se admit.

(4) Luările de cuvânt stabilite prin alineatele (1) și (2) nu vor depăși 7 minute pentru fracțiunile parlamentare și 5 minute pentru deputați.

[Art.61 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 62. Dreptul autorului inițiativei legislative la cuvânt

Autorul inițiativei legislative are dreptul să ia cuvântul înainte de închiderea dezbaterii, totodată discursul lui nu va depăși 5 minute. Dacă sînt mai mulți autori, poate lua cuvântul doar unul dintre ei, cu acordul celorlalți.

Articolul 63. Deciziile adoptate în urma dezbaterii proiectelor de legi în primă lectură

(1) În urma dezbaterii proiectului de lege în primă lectură, Parlamentul poate adopta una din următoarele decizii:

a) adoptarea legii;

b) remiterea proiectului de lege, la propunerea președintelui ședinței, spre definitivare comisiei permanente sesizate în fond sau unei alte comisii competente;

c) aprobarea proiectului de lege în prima lectură și pregătirea lui pentru a fi dezbătut în a doua lectură;

d) respingerea proiectului de lege.

(2) Deciziile Parlamentului asupra dezbaterilor proiectelor de legi în primă lectură se consemnează în stenograma ședinței, dacă Parlamentul nu decide altfel.

(3) Proiectul actului legislativ poate fi supus dezbaterii și votării în lectura a doua (sau finală, după caz) în aceeași ședință, după votarea în prima lectură, dacă nu au parvenit amendamente care necesită examinare suplimentară. Propunerea pentru dezbaterea proiectului actului legislativ în lectura a doua sau/și în cea finală se face la solicitarea comisiei permanente sesizate în fond, a unei fracțiuni parlamentare sau a președintelui ședinței.

[Art.63 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 64. Stabilirea proiectelor de bază și de alternativă

(1) În cazul în care comisia sesizată în fond propune Parlamentului spre dezbateră proiecte de acte legislative aflate în una din situațiile prevăzute la art.56 alin.(3) și (5), Parlamentul va hotărî asupra acestor proiecte cu votul majorității deputaților prezenți.

(2) În situația prevăzută la art.56 alin.(4), Parlamentul, la propunerea comisiei sesizate în fond, va hotărî, cu votul majorității deputaților prezenți, care proiect va fi dezbătut ca proiect de bază. Celelalte proiecte vor fi considerate de alternativă.

Articolul 65. Pregătirea proiectului de lege pentru lectura a doua

(1) După dezbaterea proiectului de lege în primă lectură, acesta se transmite comisiei sesizate în fond sau unei alte comisii competente pentru examinarea amendamentelor deputaților, a obiecțiilor și propunerilor fracțiunilor parlamentare, comisiilor permanente, a avizelor Guvernului, Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului, precum și a propunerilor reprezentanților societății civile, și pentru prezentarea raportului respectiv.

(2) În cadrul pregătirii proiectului de lege pentru dezbateră în a doua lectură, deputații, comisiile permanente și fracțiunile parlamentare pot prezenta amendamente comisiei sesizate în fond în termen de 10 zile de la data aprobării proiectului în primă lectură. Prevederile art.59 se vor aplica în mod

corespunzător.

(3) Autorii amendamentelor pot participa la ședința comisiei pentru definitivarea proiectului de lege. Comisia îl va înștiința în prealabil pe autor despre ținerea ședinței.

(4) Dezbaterile proiectului de lege în lectura a doua va avea loc în cel mult 45 de zile de la data aprobării în primă lectură.

Articolul 66. Dezbaterile proiectului de lege în a doua lectură

Dezbaterile proiectului de lege în a doua lectură constă în:

- a) audierea raportului comisiei sesizate în fond;
- b) dezbaterile proiectului pe articole;
- c) votarea proiectului pe articole și, după caz, în ansamblu, dacă Parlamentul nu va hotărî altfel.

Articolul 67. Expunerea pe marginea fiecărui articol și prezentarea amendamentelor

(1) La discutarea fiecărui articol deputații pot expune punctul de vedere al fracțiunii parlamentare din care fac parte sau punctul personal de vedere în cel mult 2 minute.

(2) De asemenea, va putea lua cuvântul și reprezentantul Guvernului.

(3) În cadrul luărilor de cuvânt pot fi făcute amendamente orale referitoare la tehnica legislativă și la limbă.

Articolul 68. Dezbaterile pe articole

(1) Dezbaterile articolelor începe cu amendamentele. Amendamentul poate fi rostit doar o singură dată și trebuie să se refere la conținutul unui articol separat.

(2) În cadrul dezbaterilor pe articole, autorii amendamentelor pot să argumenteze propunerile, făcute de ei și respinse de comisie, în cel mult 2 minute.

(3) Referitor la amendamentele prezentate în condițiile art.67 alin.(3), raportorul comisiei permanente sesizate în fond poate da răspunsuri orale, totodată timpul pentru fiecare răspuns nu va depăși 2 minute.

Articolul 69. Dezbaterile și votarea amendamentelor

(1) Dezbaterile amendamentelor începe cu cele prin care se propune excluderea unora dintre textele cuprinse în articolul supus dezbaterii și continuă cu cele privind modificarea sau completarea acestuia.

(2) Parlamentul se va pronunța prin vot asupra fiecărui amendament (după caz, a sintezei amendamentelor), cu excepția cazurilor în care adoptarea unuia exclude acceptarea celorlalte.

(3) Autorul amendamentului îl poate retrage în orice moment pînă la votarea lui.

[Art.69 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 70. Dezbaterile proiectului de lege în a treia lectură

(1) Dezbaterile proiectului de lege în a treia lectură se va efectua la decizia Parlamentului în cazurile arătate la art.60 alin.(4), precum și în cazurile cînd în cursul dezbaterilor proiectului în a doua lectură au fost propuse amendamente esențiale ce conduc la majorarea considerabilă a cheltuielilor financiare în procesul de realizare a legii.

(2) A treia lectură constă în:

a) transmiterea amendamentelor prevăzute la alin.(1) comisiei permanente sesizate în fond sau altei comisii competente și Guvernului spre examinare și prezentarea raportului și avizului, în termen de 3 săptămîni;

b) efectuarea, la decizia Parlamentului, a expertizei economico-financiare imparțiale asupra amendamentelor în cauză;

c) discutarea raportului comisiei permanente sesizate în fond, a avizului Guvernului și a rezultatelor expertizei.

(3) În cadrul celei de-a treia lecturi, în dezbateri poate lua cuvînt numai o singură dată, numai cîte

un reprezentant al fiecărei fracțiuni parlamentare, dacă deputații din fracțiunea respectivă au prezentat amendamente în cadrul dezbaterii proiectului de lege în a doua lectură, iar comisia permanentă sesizată în fond nu le-a acceptat. De asemenea, pot lua cuvântul, o singură dată, și deputații care au prezentat amendamente în cadrul dezbaterii proiectului de lege în a doua lectură, iar comisia permanentă sesizată în fond nu le-a acceptat. Luările de cuvânt nu vor depăși 3 minute.

(4) Dezbaterile se va desfășura doar pe marginea articolelor la care au fost prezentate amendamente.

(5) Raportul comisiei permanente sesizate în fond și avizul Guvernului vor conține propuneri privind resursele financiare și modul de acoperire a cheltuielilor suplimentare.

Articolul 71. Adoptarea actului legislativ în lectura finală

(1) În cazul în care, la dezbaterile proiectului de act legislativ în ultima lectură, au fost acceptate multiple amendamente, propuneri și obiecții care modifică esențial textul proiectului, Parlamentul poate decide transmiterea acestuia pentru redactare în comisia sesizată în fond și prezentare spre adoptare în lectura finală. Pentru proiectele de legi complexe și de coduri, lectura finală este obligatorie.

(2) Termenul de redactare se stabilește de Parlament în funcție de calitatea, complexitatea și volumul actului legislativ, dar nu poate depăși 30 de zile lucrătoare, cu excepția legilor complexe și a codurilor, care vor fi redactate în cel mult 3 luni.

(3) Înainte de a fi semnate de Președintele Parlamentului, actele legislative prevăzute în alin.(1) se supun adoptării în lectura finală, în cadrul căreia nu pot fi făcute modificări sau prezentate amendamente, însă pot fi invocate excepții vizând neconcordanțele dintre textul examinat în ultima lectură de către Parlament și textul prezentat pentru lectura finală.

(4) Adoptarea actului legislativ în lectura finală exprimă intenția și acordul autorității legislative de a se aplica actul anume în redacția prezentată, pornindu-se de la sensul și logica internă a prevederilor respective.

Articolul 72. Proiectele de acte legislative respinse de Parlament

(1) Proiectele de legi și hotărâri se consideră respinse, dacă la votarea în ansamblu nu s-a obținut majoritatea respectivă de voturi arătată în art.87 alin.(1).

(2) Proiectele de legi și hotărâri respinse de Parlament nu pot fi readuse în discuția acestuia în decursul aceleiași sesiuni.

[Art.72 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

Articolul 73. Semnarea actelor legislative adoptate de Parlament

(1) Legile și hotărârile adoptate de Parlament se semnează de Președintele Parlamentului, iar în condițiile art.15 alin.(2), de către unul dintre vicepreședinții Parlamentului în termen de cel mult 20 de zile de la adoptare.

(2) Textul legilor indicate la alin.(1) se publică pe pagina web oficială a Parlamentului în termen de 24 de ore din momentul semnării.

(3) Subiecții indicați la art.25 din [Legea nr.317/1994](#) cu privire la Curtea Constituțională sunt în drept să solicite controlul constituționalității legilor începând cu momentul semnării acestora.

[Art.73 modificat prin [Legea nr.95 din 14.04.2022](#), în vigoare 20.06.2022]

[Art.73 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art.73 completat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 74. Trimiterea legii spre promulgare Președintelui Republicii Moldova

(1) Legea se trimite de către Președintele sau de către unul dintre vicepreședinții Parlamentului spre promulgare Președintelui Republicii Moldova cel târziu în ziua de lucru următoare zilei semnării acesteia.

(2) Înainte de promulgare Președintele Republicii Moldova este în drept, în cazul în care are obiecții asupra unei legi, să o trimită Parlamentului spre reexaminare în termen de cel mult 2 săptămâni

de la primirea ei.

(3) Președintele Republicii Moldova poate cere Parlamentului, doar o singură dată, reexaminarea legii pentru orice motive ce fac legea în ansamblu sau o parte a ei inacceptabilă. Obiecțiile Președintelui Republicii Moldova se supun examinării conform procedurii prevăzute de prezentul Regulament pentru examinarea amendamentelor, în baza raportului comisiei permanente responsabile de legea reexaminată și, după caz, cu avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului.

(4) În cazul în care, după reexaminarea legii, Parlamentul menține hotărârea adoptată anterior sau face modificări în lege în conformitate cu obiecțiile Președintelui Republicii Moldova, Președintele este obligat să promulge legea în termen de cel mult 2 săptămâni de la data înregistrării legii în Aparatul Președintelui.

[Art.74 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art.74 completat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 75. Respingerea legii

În cazul în care, după reexaminarea legii, trimise de către Președintele Republicii Moldova în condițiile art.74 alin.(2), Parlamentul cu votul majorității arătat la art.87 nu-și menține hotărârea, legea se consideră respinsă, asupra ei fiind aplicabile prevederile art.72.

Capitolul 3 PROCEDURA SPECIALĂ DE ADOPTARE A LEGILOR PRIVIND MODIFICAREA CONSTITUȚIEI

Articolul 76. Legile constituționale

Revizuirea [Constituției](#) și adoptarea legilor privind modificarea Constituției (denumite în continuare legi constituționale) se efectuează în conformitate cu art.141, 142 și 143 din Constituție și cu prevederile prezentului capitol.

Articolul 77. Dezbaterile proiectelor de legi constituționale

(1) Dezbaterile de către Parlament a proiectului de lege constituțională începe după expirarea termenului de 6 luni din momentul prezentării proiectului în cauză, împreună cu avizul Curții Constituționale, de către subiecții prevăzuți la art.141 alin.(1) lit.b), c) și d) din [Constituție](#).

(2) Proiectele de legi constituționale se dezbate în cel puțin două lecturi.

(3) Pentru examinarea proiectului de lege constituțională, Președintele Parlamentului îl remite Comisiei juridice, pentru numiri și imunități. În cazul în care Comisia juridică, pentru numiri și imunități consideră că la examinarea proiectului de lege constituțională este necesar de a fi atrași deputați din alte comisii permanente, aceasta propune Parlamentului crearea unei comisii speciale.

Articolul 78. Prezentarea avizelor și rapoartelor asupra proiectelor de legi constituționale

(1) Pentru dezbaterile proiectelor de legi constituționale, se cer, în mod obligatoriu, avizele tuturor comisiilor permanente, avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului, precum și cel al Guvernului în cazul când inițiativa nu-i aparține.

(2) În baza avizelor indicate la alin.(1), comisia specială sau comisia permanentă sesizată în fond întocmește un raport asupra proiectului de lege constituțională și îl prezintă Biroului permanent în decurs de 15 zile de la expirarea termenului indicat la art.77 alin.(1). Raportul va conține o apreciere a oportunității modificărilor preconizate, precum și a eventualelor consecințe ale acestora.

Articolul 79. Dezbaterile proiectelor de legi constituționale în primă lectură

(1) Dezbaterile în primă lectură a proiectului de lege constituțională constă în:

- a) audierea raportului comisiei speciale sau a comisiei permanente sesizate în fond;
- b) luările de cuvânt ale deputaților, reprezentând toate fracțiunile parlamentare.

(2) La dezbaterile în primă lectură a proiectului de lege constituțională, nu pot fi făcute amendamente. La încheierea dezbaterilor, Parlamentul adoptă una din următoarele decizii:

- a) aprobă proiectul de lege în primă lectură;
 - b) remite proiectul de lege comisiei speciale sau comisiei permanente sesizate în fond.
- (3) Decizia asupra proiectului de lege constituțională dezbătut în primă lectură se adoptă de către Parlament, sub formă de hotărâre, cu votul majorității deputaților prezenți.

Articolul 80. Stabilirea proiectelor de bază și a celor de alternativă

În cazul în care dezbaterilor în Parlament sînt supuse mai multe proiecte de legi constituționale ce vizează aceeași problemă, Parlamentul, la propunerea comisiei speciale sau a comisiei permanente sesizate în fond, decide care din ele va fi dezbătut ca proiect de bază, celelalte fiind considerate proiecte de alternativă.

Articolul 81. Transmiterea proiectului de lege constituțională comisiei speciale sau comisiei permanente sesizate în fond

(1) După aprobarea în primă lectură a proiectului de lege constituțională, Președintele Parlamentului cere opinia deputaților privind punerea de îndată la vot a proiectului în a doua lectură sau transmiterea acestuia comisiei speciale sau comisiei permanente sesizate în fond pentru examinarea amendamentelor și pregătirea proiectului pentru dezbateri în a doua lectură.

(2) În cazul în care cel puțin 25 de deputați vor cere transmiterea proiectului de lege constituțională comisiei speciale sau comisiei permanente sesizate în fond, Președintele dispune aceasta. În caz contrar, proiectul se pune la vot în lectura a doua și definitivă.

Articolul 82. Dezbateri și votarea amendamentelor

(1) În cazul în care proiectul de lege constituțională este transmis comisiei speciale sau comisiei permanente sesizate în fond, în termen de 15 zile după adoptarea proiectului în primă lectură, deputații pregătesc și transmit amendamentele comisiei respective. Acest termen poate fi prelungit, la propunerea Președintelui Parlamentului, prin votul majorității deputaților prezenți.

(2) În a doua lectură pot fi dezbătute și supuse votului doar amendamentele depuse în scris și semnate de cel puțin 5 deputați. Amendamentele nu pot viza introducerea unor elemente ce nu sînt prezente în proiectul avizat de Curtea Constituțională și pot ține doar de:

- a) redactarea textului;
- b) modificări care nu afectează esența prevederilor propuse de autor;
- c) omiterea unor articole sau părți de articole, dacă aceasta nu afectează esența proiectului.

(3) Comisia specială sau comisia permanentă sesizată în fond dezbate și supune votului fiecare amendament în parte. După aceasta, ea întocmește un raport de prezentare a proiectului de lege constituțională pentru dezbateri în a doua lectură, în care își expune poziția asupra fiecărui articol.

Notă: Se declară neconstituțional art.82 prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.7 din 04.03.2016](#), în vigoare 04.03.2016

Articolul 83. Dezbateri proiectelor de legi constituționale în a doua lectură

(1) Dezbateri în a doua lectură de către Parlament a proiectului de lege constituțională constă în:

- a) prezentarea fiecărui amendament de către autorii acestuia;
- b) audierea opiniilor fracțiunilor parlamentare, prezentate de cel mult doi vorbitori din partea fiecărei fracțiuni, și ale deputaților independenți;
- c) audierea opiniei comisiei speciale sau a comisiei permanente sesizate în fond asupra fiecărui amendament;
- d) votarea fiecărui amendament în parte.

(2) Amendamentele la proiectul de lege constituțională se aprobă prin votul majorității deputaților prezenți.

(3) Dacă amendamentul nu obține numărul de voturi necesar, se consideră adoptată prevederea proiectului votată în prima lectură.

Notă: Se declară neconstituțional art.83 prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.7 din 04.03.2016](#), în vigoare 04.03.2016

Articolul 84. Procedura de votare

(1) După examinarea și votarea fiecărui articol în parte, Președintele Parlamentului supune votului proiectul de lege constituțională în întregime.

(2) Proiectul de lege constituțională, în întregime, se adoptă de către Parlament cu votul a două treimi din deputații aleși.

(3) Dacă proiectul de lege constituțională nu obține numărul de voturi necesar, el se consideră nul.

Articolul 85. Trimiterea legii constituționale spre promulgare Președintelui Republicii Moldova
Legea constituțională adoptată de către Parlament se trimite Președintelui Republicii Moldova pentru promulgare în modul stabilit de art.74 și 75.

Articolul 86. Efectuarea referendumului pentru revizuirea Constituției

(1) În cazul când sînt supuse revizuirii dispozițiile prevăzute la art.142 alin.(1) din [Constituție](#), Parlamentul, după adoptarea proiectului de lege constituțională, declară referendumul constituțional republican pentru aprobarea noilor prevederi.

(2) Referendumul constituțional republican se desfășoară conform prevederilor [Codului electoral](#).

Capitolul 4 PROCEDURA DE VOT

Articolul 87. Procedura de vot pe categorii de acte legislative

(1) Legile, hotărârile și alte acte se adoptă de către Parlament cu votul majorității după cum urmează:

- a) legile constituționale – cu votul a 2/3 din numărul deputaților aleși;
- b) legile organice – cu votul majorității deputaților aleși, ce constituie votul a cel puțin 51 de deputați;
- c) legile ordinare, hotărârile și alte acte – cu votul majorității deputaților prezenți.

(2) Procedura menționată la alin.(1) este aplicabilă și în cazul reexaminării legilor la care Președintele Republicii Moldova are obiecții.

(3) O altă majoritate de voturi este aplicabilă doar în cazurile expres prevăzute în [Constituție](#).

[Art.87 completat prin [Legea nr.120 din 18.06.2010](#), în vigoare 26.06.2010]

Articolul 88. Procedura de vot în ședință

(1) Înainte de votare președintele ședinței formulează clar problema ce se pune la vot, fără a o comenta. Fiecare propunere se votează separat. În cazul în care deputatul insistă ca propunerea lui să fie pusă la vot, cerința lui se execută în mod obligatoriu. Rezultatele votării se anunță clar pentru a fi fixate în stenogramă.

(2) Înainte de procedura de vot, în caz de necesitate sau la solicitarea unei fracțiuni parlamentare, președintele ședinței verifică cvorumul care trebuie să corespundă cerințelor constituționale și legale cu privire la votarea proiectelor de acte legislative prin intermediul dispozitivelor electronice sau prin numărarea deputaților de către numărători.

[Alin.(3) art.88 abrogat prin [Legea nr.78 din 30.04.2015](#), în vigoare 15.05.2015]

Notă: Se declară neconstituțional alin.(3) art.88 conform [Hot. Curtii Constituționale nr.20 din 04.06.2014](#), în vigoare 04.06.2014

(4) În cazul în care o fracțiune parlamentară sesizează președintele ședinței despre încălcarea procedurii de vot sau despre existența unor erori de numărare a voturilor, acesta poate propune Parlamentului anularea voturilor și/sau repetarea votării. Sesizarea despre încălcarea procedurii de vot sau despre existența unor erori de numărare a voturilor se efectuează în cadrul aceleiași ședințe.

[Art.88 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 89. Modalitățile de vot

(1) Deputatul votează personal prin vot deschis sau secret.

(2) Votul deschis se exprimă prin ridicare de mâini, prin apel nominal sau prin mijloace electronice.

(3) Votul secret se exprimă prin buletine de vot pentru numiri în funcție și prin mijloace electronice, în cazul adoptării legilor și hotărârilor.

(4) Parlamentul hotărăște, la propunerea președintelui ședinței sau a deputaților, ce modalitate de vot va folosi, afară de cazul în care procedura de vot se stabilește prin Regulament.

Articolul 89¹. Votul prin mijloace electronice

(1) În cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului, deputatul, de regulă, își exprimă votul prin intermediul mijloacelor electronice.

(2) Exercițarea dreptului de vot prin mijloace electronice se efectuează prin intermediul unei cartele atribuite fiecărui deputat, care se utilizează la locul de muncă repartizat în sala de ședințe plenare.

(3) Votul exprimat de deputat prin mijloace electronice este personal. Votarea în locul altui deputat este interzisă.

(4) În cadrul ședinței plenare, mijloacele electronice se utilizează pentru:

a) verificarea cvorumului;

b) exprimarea votului;

c) totalizarea rezultatelor votării.

(5) Votul prin mijloace electronice se efectuează prin inițierea procedurii de vot și selectarea opțiunii „+ Pentru” sau „– Contra”.

(6) Înainte de inițierea procedurii de vot prin mijloace electronice, președintele ședinței poate verifica cvorumul, care trebuie să corespundă cerințelor constituționale și legale cu privire la votarea proiectelor de acte normative.

(7) Timpul rezervat votului prin mijloace electronice este de 30 de secunde.

(8) În cazul în care, până la încheierea procedurii de vot, se depistează abateri de la Regulament sau deficiențe tehnice, președintele ședinței anulează procedura de vot și, după înlăturarea problemelor de ordin tehnic sau regulamentar, dispune repetarea acesteia.

(9) În cazul în care, după încheierea procedurii de vot, o fracțiune parlamentară sesizează președintele ședinței cu privire la încălcarea procedurii de vot sau la existența unor erori/deficiențe tehnice ale mijloacelor electronice, președintele ședinței propune Parlamentului anularea votului și repetarea procedurii de vot.

(10) Procedura de vot se repetă în cadrul aceleiași ședințe, după înlăturarea problemelor de ordin tehnic sau regulamentar.

(11) Dacă se constată imposibilitatea utilizării mijloacelor electronice, președintele ședinței propune desfășurarea procedurii de vot prin ridicare de mâini.

(12) Rezultatele votării prin mijloace electronice se afișează pe ecran, se anunță de către președintele ședinței și se consemnează în stenograma ședinței plenare.

(13) Raportul privind rezultatele votării prin mijloace electronice se stochează și se arhivează în variantă electronică.

(14) Raportul privind rezultatele votării în ansamblu asupra proiectelor de acte normative/administrative se anexează la stenograma ședinței plenare.

(15) Rezultatele votării prin mijloace electronice în ansamblu asupra proiectelor de acte normative/administrative se plasează pe pagina web oficială a Parlamentului, dacă Parlamentul nu decide altfel.

[Art.89¹ introdus prin Legea nr.164 din 04.11.2021, în vigoare 19.11.2021]

Articolul 90. Votul prin apel nominal

(1) Votul prin apel nominal se desfășoară în modul următor: președintele ședinței explică obiectul votării și sensul cuvintelor “pentru” și “contra”; unul dintre membrii Biroului permanent dă citire numelui și prenumelui deputaților; fiecare deputat răspunde “pentru” sau “contra”.

(2) După terminarea apelului se repetă numele și prenumele deputaților care nu au răspuns.

Articolul 91. Votul prin buletin de vot

(1) În cazul votului prin buletine de vot, pe buletin se trec numele și prenumele candidatului, funcția pentru care acesta candidează și fracțiunea parlamentară din care face parte.

(2) Votînd “pentru”, deputatul lasă neatins pe buletinul de vot numele și prenumele candidatului propus; votînd “contra” șterge numele și prenumele acestuia.

(3) Buletinele de vot se introduc într-o singură urnă.

Articolul 92. Procedura de alegere, numire sau de propunere pentru numirea în funcție a persoanelor oficiale de stat

(1) Hotărârile cu privire la alegere, numire sau propunerile pentru numirea în funcție a persoanelor oficiale de stat care, potrivit [Constituției](#) și altor legi, se fac de către Parlament, se adoptă în condițiile art.74 alin.(2) din [Constituție](#). În același mod se adoptă și hotărârile Parlamentului cu privire la destituirea (revocarea) persoanelor oficiale vizate, cu excepțiile stabilite de legislație.

(2) Chestiunea cu privire la alegere, numire sau propunerile pentru numirea în funcție a persoanelor oficiale de stat se supun dezbaterii Parlamentului după prezentarea raportului Comisiei juridice, pentru numiri și imunități.

(3) În procesul întocmirii raportului comisia va examina candidaturile pentru alegere, numire sau propunerile pentru numirea în funcție a persoanelor oficiale de stat, avînd dreptul de a chema spre audiere persoanele în cauză.

Articolul 93. Interdicții în cursul votării

Pe durata procedurii de vot, deputaților nu li se oferă cuvînt, ei fiind obligați să respecte liniștea, ordinea și să se afle la locurile lor prestabilite.

[Art.93 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Capitolul 5

PROCEDURA DE RIDICARE A IMUNITĂȚII PARLAMENTARE

Articolul 94. Imunitatea parlamentară

(1) În conformitate cu prevederile constituționale, imunitatea parlamentară are ca scop protejarea deputatului în Parlament împotriva urmărilor judiciare și garantarea libertății de exprimare a acestuia.

(2) Deputatul nu poate fi reținut, arestat, percheziționat, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, sau trimis în judecată fără încuviințarea prealabilă a Parlamentului, după ascultarea sa.

(3) Inviolabilitatea nu se extinde asupra membrilor familiei deputatului.

Articolul 95. Cererea de ridicare a imunității parlamentare

(1) În cazul în care deputatul a comis o infracțiune sau o contravenție, Procurorul General poate cere Parlamentului ridicarea imunității acestuia pentru a efectua măsuri procesuale de reținere, percheziționare, arestare sau trimitere în judecată.

(2) Cererea de ridicare a imunității deputatului în Parlament este adresată Președintelui Parlamentului.

(3) Președintele Parlamentului aduce la cunoștința deputaților cererea în plenul Parlamentului la ședința următoare de la data prezentării acesteia și o trimite imediat spre examinare Comisiei juridice, pentru numiri și imunități.

(4) Dacă cererea Procurorului General prevăzută la alin.(2) a parvenit în Parlament în perioada dintre sesiuni, aceasta va fi adusă la cunoștința deputaților la prima ședință plenară a sesiunii următoare.

(5) Cererea de ridicare a imunității deputatului se înaintează pentru fiecare infracțiune sau contravenție separat.

(6) În cazul în care cauza penală a fost remisă instanței de judecată pînă la validarea mandatului de deputat, ridicarea imunității parlamentare se efectuează în condițiile prezentului capitol.

Articolul 96. Procedura de examinare a cererii Procurorului General în Comisia juridică, pentru numiri și imunități

(1) Comisia juridică, pentru numiri și imunități va examina cererea Procurorului General în cel mult 15 zile după aducerea acesteia la cunoștința deputaților de către Președintele Parlamentului și va constata existența sau inexistența unor motive temeinice pentru acceptarea sau respingerea cererii.

(2) Procurorul General este obligat să prezinte Comisiei juridice, pentru numiri și imunități documentele referitoare la caz, solicitate de aceasta.

(3) Data și locul desfășurării ședinței Comisiei juridice, pentru numiri și imunități se comunică Procurorului General și deputatului în privința căruia se cere ridicarea imunității. Absența nemotivată a oricărui dintre ei nu împiedică examinarea cererii.

(4) După ascultarea cererii Procurorului General și a deputatului în privința căruia se cere ridicarea imunității, Comisia juridică, pentru numiri și imunități, cu votul majorității membrilor ei, exprimat secret, adoptă o hotărâre.

(5) În urma examinării cererii Procurorului General, Comisia juridică, pentru numiri și imunități întocmește un raport care se prezintă Biroului permanent.

(6) Raportul Comisiei juridice, pentru numiri și imunități se înscrie cu prioritate în ordinea de zi.

Articolul 97. Procedura de ridicare a imunității parlamentare

(1) Raportul Comisiei juridice, pentru numiri și imunități se supune examinării și aprobării de către Parlament în cel mult 7 zile de la prezentarea acestuia Biroului permanent.

(2) Prezența la ședința plenară a deputatului în privința căruia se cere ridicarea imunității este obligatorie. Absența motivată a acestuia atrage suspendarea examinării cererii. Absența nemotivată a deputatului nu împiedică examinarea cererii în lipsa lui.

(3) Președintele Comisiei juridice, pentru numiri și imunități sau un alt membru al acesteia prezintă raportul comisiei pe marginea examinării cererii Procurorului General.

(4) Procurorul General va motiva cererea de ridicare a imunității deputatului și va răspunde la întrebările deputaților, după care va fi ascultat deputatul în privința căruia a fost înaintată cererea de ridicare a imunității, și el va răspunde la întrebări.

(5) Înainte de votare, deputații sînt în drept să-și exprime poziția asupra cererii de ridicare a imunității deputatului.

[Alin.(6)-(7) art.97 abrogate prin Legea nr.95 din 14.04.2022, în vigoare 20.06.2022]

Notă: Se declară neconstituționale alin.(6) și (7) ale art.97 prin [Hotărîrea Curții Constituționale nr.27 din 17.11.2015](#), în vigoare 17.11.2015

(8) Rezultatele votării se perfectează prin hotărîre a Parlamentului, care va încuviința ridicarea imunității deputatului sau va respinge cererea Procurorului General.

Notă: Se declară neconstituțional cuvîntul „secret” de la alin.(8) al art.97 prin [Hotărîrea Curții Constituționale nr.27 din 17.11.2015](#), în vigoare 17.11.2015

(9) Hotărîrea Parlamentului se remite Procurorului General în termen de 3 zile de la data adoptării.

[Art.97 modificat prin Legea nr.95 din 14.04.2022, în vigoare 20.06.2022]

Articolul 98. Informarea Parlamentului despre rezultatele examinării cauzei pentru care a fost ridicată imunitatea parlamentară

(1) În cazul încetării urmăririi penale, a consumării procedurii contravenționale, precum și în cazul emiterii de către instanța judecătorească a unei sentințe definitive, Procurorul General este obligat să informeze Parlamentul despre acest fapt. Președintele Parlamentului aduce la cunoștința deputaților în plenum Parlamentului informația respectivă.

(2) În cazul încetării urmăririi penale sau a procedurii contravenționale, precum și al achitării

definitive de către instanța judecătorească, cazul va fi considerat consumat și hotărârea Parlamentului de ridicare a imunității își va pierde valoarea juridică.

Capitolul 6

DESFĂȘURAREA ȘEDINTELOR PARLAMENTULUI

Articolul 99. Caracterul public al ședințelor Parlamentului

(1) Ședințele Parlamentului sînt publice, în afara cazurilor în care, la cererea Președintelui Parlamentului, a unei fracțiuni parlamentare sau a unui grup din cel puțin 5 deputați, se hotărăște, cu votul majorității deputaților prezenți, ca acestea să fie închise.

(2) Ședințele în plen ale Parlamentului, cu excepția celor închise prevăzute la alin.(1), pot fi transmise în direct la posturile publice naționale de radio și televiziune în conformitate cu prevederile [Codului audiovizualului al Republicii Moldova](#), precum și la inițiativa Parlamentului, prin decizie adoptată cu votul majorității deputaților prezenți. Stenogramele ședințelor publice sînt plasate pe web site-ul oficial al Parlamentului. Comunicatele oficiale despre ședințele Parlamentului se fac publice numai prin intermediul serviciului de presă al Parlamentului.

Articolul 100. Persoanele care pot asista la ședințele Parlamentului

(1) La ședințele publice ale Parlamentului pot asista reprezentanții misiunilor diplomatice, Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, adjuncții Avocatului Poporului, reprezentanți ai mijloacelor de informare în masă și, după caz, funcționari ai Secretariatului Parlamentului, reprezentanți ai părților interesate, precum și alte persoane, în baza autorizației sau invitației, în condițiile stabilite de Biroul permanent.

(2) Persoanele care asistă la ședință trebuie să păstreze liniștea și să se abțină de la orice manifestare de aprobare sau dezaprobare, în caz contrar fiind eliminate din sală.

[Art.100 modificat prin [Legea nr.166 din 31.07.2015](#), în vigoare 02.10.2015]

[Art.100 completat prin [Legea nr.72 din 04.05.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

Articolul 101. Participarea deputaților la ședință

(1) Deputații sînt obligați să se înscrie pe lista de prezență pînă la începutul ședinței și să fie prezenți la lucrările Parlamentului.

(2) Deputatul care nu poate lua parte la ședință, din motive independente de voința sa, va trebui să informeze conducerea Parlamentului prin intermediul subdiviziunii Secretariatului Parlamentului responsabile de asigurarea ședințelor plenare, menționînd cauzele care îl împiedică să participe.

Articolul 102. Regimul de lucru al Parlamentului

(1) Parlamentul își desfășoară activitatea în plen, în comisii și în fracțiuni, de regulă, conform următorului program:

- a) luni – lucrul cu alegătorii (zi de audiență, deplasări în teritoriu);
- b) marți – ședințe ale fracțiunilor parlamentare;
- c) miercuri – ședințe ale comisiilor permanente;
- d) joi și vineri – ședințe în plen.

(2) Parlamentul poate decide continuarea ședinței în plen în alte zile.

(3) Joi, în ultima oră de lucru a Parlamentului, se examinează întrebările deputaților. Ședința din ultima joi a lunii, în a doua jumătate a zilei, este consacrată interpelărilor.

(4) La propunerea Biroului permanent Parlamentul va putea hotărî desfășurarea lucrărilor sale pe un anumit termen conform unui alt program.

(5) La fiecare două ore de lucru ale plenului Parlamentului, președintele ședinței va anunța o pauză.

(6) Fiecare fracțiune parlamentară poate solicita pauze în ședința în plen cu durata de pînă la 30 de minute în vederea definitivării deciziilor politice pe marginea subiectelor incluse în ordinea de zi a ședinței. Durata cumulativă a pauzelor solicitate de o fracțiune parlamentară pe parcursul unei ședințe a

plenului Parlamentului nu poate depăși 60 de minute. La depășirea acestei limite, acordarea pauzelor poate fi decisă doar prin votul majorității deputaților prezenți.

(7) Pauzele destinate convocării ad-hoc a unor grupuri de lucru sau a unor comisii parlamentare sînt stabilite prin votul Parlamentului. Durata acestora poate depăși limita stabilită la alin.(6). Prevederile prezentei norme se vor aplica și în cazul în care ședința plenară a Parlamentului nu a fost închisă și va continua în altă zi.

[Art.102 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

[Art.102 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

Articolul 103. Deschiderea ședinței

(1) Ședința Parlamentului este deschisă de Președinte sau de unul dintre vicepreședinți.

(2) În timpul ședinței președintele este asistat de vicepreședinți.

(3) Președintele ședinței precizează dacă este întrunit cvorumul legal și anunță ordinea de zi.

[Art.103 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art.103 completat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 104. Atribuțiile președintelui ședinței

(1) Președintele ședinței conduce dezbaterile, veghează la respectarea Regulamentului și menținerea ordinii la ședințe.

(2) Președintele ședinței nu este în drept să comenteze luările de cuvînt ale deputaților.

Articolul 105. Luările de cuvînt în cadrul ședințelor plenare

(1) Persoanele care iau cuvîntul în Parlament vorbesc de la tribună sau de la microfoanele special instalate. Nimeni nu poate lua cuvîntul decît dacă îi este oferit de președintele ședinței.

(2) Deputații care intenționează să ia cuvîntul pe marginea problemelor incluse în ordinea de zi se înscriu în lista vorbitorilor la președintele ședinței. În aceeași listă se indică chestiunea din ordinea de zi și timpul solicitat de vorbitor, ce nu poate depăși 7 minute pentru fracțiunile parlamentare și 5 minute pentru deputați. Președintele ședinței poate limita în timp înscrierea pentru luările de cuvînt..

(3) Vorbitorii sînt obligați să se refere exclusiv la chestiunea pentru discutarea căreia s-au înscris la cuvînt. În caz contrar, președintele ședinței le atrage atenția și, dacă ei nu se conformează, le retrage cuvîntul și deconectează microfonul.

(4) Președintelui Republicii Moldova și Primului-ministru li se dă cuvînt în orice moment, la solicitare, dacă Parlamentul nu decide altfel. În caz de necesitate, persoanelor menționate li se acordă timp suplimentar celui prevăzut la alin.(2).

(5) Pe marginea luărilor de cuvînt, Parlamentul poate iniția dezbateri, stabilind timpul și modul de desfășurare a acestora.

(6) Luarea de cuvînt poate fi limitată în timp la decizia Parlamentului, prin votul majorității deputaților prezenți.

(7) Dacă în luarea de cuvînt se face referință la o fracțiune parlamentară sau la un deputat, fracțiunea și deputatul au dreptul la replică, imediat după respectiva luare de cuvînt, care nu poate depăși 3 minute. Este interzisă replica la replică.

[Art.105 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 106. Declarațiile deputaților

(1) Deputații au dreptul la declarații în probleme ce nu sînt incluse în ordinea de zi a ședinței plenare. La începerea ședinței plenare, deputații se înscriu în lista pentru declarații la președintele ședinței.

(2) Deputaților înscriși pentru declarații li se va oferi cuvîntul la finele ședinței.

(3) Fracțiunilor parlamentare li se acordă pînă la 7 minute pentru fiecare declarație, iar deputaților – pînă la 5 minute.

(4) Dacă declarația vizează imaginea unei fracțiuni parlamentare sau a unui deputat, aceștia au

dreptul la replică în cadrul aceleiași ședințe. Replica nu poate depăși 3 minute.

Articolul 107. Excepții de la regulile pentru acordarea cuvântului deputatului

(1) În afara dezbaterilor legislative sau politice în cadrul ședințelor în plen, un deputat poate, cu titlu de excepție, să facă obiecții și propuneri cu privire la chestiuni ce țin de respectarea Regulamentului.

(2) Un deputat poate solicita dreptul la replică sau la oferirea de explicații dacă, în cadrul dezbaterilor, a fost vizat de la microfonul Parlamentului.

(3) Intervențiile deputaților formulate în conformitate cu prevederile alin.(1) și (2) nu vor depăși 2 minute.

(4) În cazul în care deputatul nu se conformează prevederilor alin.(3), președintele ședinței atenționează asupra acestui fapt și deconectează microfonul.

[Art.107 în redacția [Legii nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 108. Încheierea dezbaterilor

(1) La cererea președintelui ședinței sau a unei fracțiuni parlamentare, dezbaterile asupra problemei luate de Parlament în discuție pot fi încheiate.

(2) Cererea de încheiere a dezbaterii se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.

Articolul 109. Înregistrarea și stenografierea dezbaterilor din ședințele Parlamentului

(1) Dezbaterile din ședințele Parlamentului se înregistrează pe bandă magnetică și se stenografiază.

(2) Deputații au dreptul de a verifica exactitatea stenogramei prin confruntarea ei cu banda magnetică.

Capitolul 7

EXECUTAREA LEGILOR

Articolul 110. Stabilirea modului de executare a legii

În dispozițiile finale și tranzitorii Parlamentul stabilește modul de executare a legii.

Articolul 111. Efectuarea controalelor și prezentarea rapoartelor privind executarea legilor

(1) Controlul asupra executării legii (publicarea în termenele stabilite, organizarea studierii prevederilor legii etc.) de către organele și persoanele competente, precum și determinarea eficienței acțiunii legii revin comisiei permanente de profil asistate de Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului, altor comisii, create în acest scop de Parlament.

(2) În urma controlului efectuat, comisia parlamentară va prezenta recomandări Guvernului și/sau altor autorități publice și, după caz, va prezenta Parlamentului rapoarte privind executarea legilor după 6 luni de la intrarea în vigoare a legii respective.

(3) În textul legii Parlamentul poate stabili un termen mai redus sau mai mare pentru prezentarea raportului privind executarea legii.

[Art.111 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

Capitolul 8

MOȚIUNILE ȘI ACTELE EXCLUSIV POLITICE ALE PARLAMENTULUI

Secțiunea întâi

Moțiunea simplă

Articolul 112. Inițierea moțiunii simple

(1) Moțiunea simplă exprimă poziția Parlamentului într-o anumită problemă de politică internă sau externă ori, după caz, într-o problemă ce a făcut obiectul unei interpelări.

(2) Moțiunea simplă poate fi inițiată de cel puțin 15 deputați.

(3) Un deputat nu poate semna concomitent mai multe moțiuni simple în aceeași problemă.

Articolul 113. Conținutul moțiunii simple

(1) Moțiunea simplă trebuie să cuprindă motivarea și dispozitivul. Moțiunea se depune la președintele ședinței, în plenul Parlamentului.

(2) După primirea moțiunii, președintele ședinței o aduce la cunoștința Parlamentului, care stabilește data dezbaterii, și dispune remiterea ei de îndată Guvernului și distribuirea acesteia deputaților.

(3) Dezbaterea moțiunii simple va avea loc la data stabilită de Biroul permanent, în termen de 14 zile lucrătoare de la depunere.

[Art. 113 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 114. Avizarea moțiunii simple

Moțiunea simplă se supune dezbaterii fiind însoțită de avizul comisiei permanente de profil. Avizarea se va face în termen de de până la 7 zile lucrătoare de la data depunerii moțiunii.

[Art. 114 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 115. Dezbaterea moțiunii simple

(1) Dezbaterea moțiunii simple începe cu prezentarea raportului Guvernului.

(2) La dezbaterea moțiunilor, prevederile art.99-109 se aplică în mod corespunzător.

(3) Moțiunile simple se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.

(4) Moțiunile simple adoptate de Parlament se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Partea I, și sînt obligatorii pentru Guvern sau alte autorități vizate.

Secțiunea a doua **Moțiunea de cenzură**

Articolul 116. Depunerea moțiunii de cenzură

(1) Moțiunea de cenzură exprimă retragerea încrederii acordate Guvernului la investiție.

(2) Moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului poate fi inițiată de cel puțin 1/4 din numărul deputaților aleși.

(3) Moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului se întocmește și se depune conform procedurii stabilite la art.113 alin.(1) și (2).

Articolul 117. Dezbaterea moțiunii de cenzură

(1) Moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului se supune dezbaterii în prima zi de ședință plenară a săptămînii următoare datei depunerii.

(2) Dezbaterea moțiunii se face în condițiile art.115 alin.(1) și (2).

(3) Moțiunile de cenzură se adoptă cu votul majorității deputaților aleși.

Articolul 118. Efectele deciziei asupra moțiunii de cenzură

(1) În cazul în care moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului a fost respinsă, deputații care au semnat-o nu vor putea iniția, în cadrul aceleiași sesiuni, o nouă moțiune pe același motiv.

(2) În cazul adoptării moțiunii de cenzură, Primul-ministru va prezenta în termen de cel mult 3 zile, Președintelui Republicii Moldova demisia Guvernului.

(3) Moțiunile de cenzură asupra activității Guvernului adoptate de Parlament se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Partea I.

Secțiunea a treia **Angajarea răspunderii Guvernului**

Articolul 119. Mecanismul angajării răspunderii Guvernului

(1) Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Parlamentului asupra unui program, asupra unei declarații de politică generală ori asupra unui proiect de lege organică sau ordinară.

(2) Angajarea răspunderii politice în fața Parlamentului se declară prin hotărâre a Guvernului, care se prezintă în aceeași zi Parlamentului, cu anexarea textului programului, al declarației de politică generală sau al proiectului de lege. Președintele Parlamentului dispune de îndată distribuirea hotărârii și a materialelor adiționale deputaților.

(3) Dacă, în decursul a 72 de ore din momentul angajării răspunderii de către Guvern, cel puțin 1/4 din numărul deputaților aleși nu depun o moțiune de cenzură Guvernului sau dacă moțiunea de cenzură depusă este respinsă, programul, declarația de politică generală sau proiectul de lege se consideră adoptate și devin executorii pentru Guvern.

(4) În cazul depunerii unei moțiuni de cenzură potrivit alin.(3), aceasta urmează a fi examinată potrivit prevederilor art.116-118.

Articolul 120. Intrarea în vigoare a legilor adoptate ca urmare a angajării răspunderii Guvernului
Legile adoptate ca rezultat al angajării răspunderii Guvernului în fața Parlamentului intră în vigoare la data publicării.

Secțiunea a patra

Actele exclusiv politice ale Parlamentului

Articolul 121. Actele exclusiv politice ale Parlamentului

(1) Actele exclusiv politice ale Parlamentului constituie manifestări de voință ale autorității legislative, care produc efecte politice și nu au forța actelor normative.

(2) La categoria actelor exclusiv politice ale Parlamentului se atribuie declarațiile, apelurile, mesajele etc.

(3) Proiectele actelor exclusiv politice ale Parlamentului pot fi inițiate de fracțiunile parlamentare, precum și de cel puțin 5 deputați.

(4) Actele exclusiv politice ale Parlamentului se perfectează prin hotărâre de Parlament și se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.

(5) Actele exclusiv politice ale Parlamentului se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Partea I.

Capitolul 9

ÎNTREBĂRI, INTERPELĂRI, AUDIERI, RAPOARTE

Secțiunea întâi

Întrebări

Articolul 122. Adresarea întrebărilor

(1) Ultima oră de lucru al Parlamentului în fiecare zi de joi, cu excepția ultimei joi din lună, va fi consacrată întrebărilor.

(2) Fiecare deputat poate adresa întrebări membrilor Guvernului sau conducătorilor altor autorități ale administrației publice. Deputatul, în aceeași ședință plenară, poate adresa cel mult două întrebări.

(3) Deputații nu pot formula întrebări Președintelui Republicii Moldova, reprezentanților puterii judecătorești, autorităților administrației publice locale, precum și întrebări care:

- a) privesc probleme de interes personal;
- b) urmăresc, în exclusivitate, obținerea unei consultații juridice;
- c) conduc la amestecul în înfăptuirea justiției și în urmărirea penală;
- d) privesc activitatea unor persoane care nu îndeplinesc funcțiile publice menționate la alin.(2).

[Art.122 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 123. Răspunsul la întrebări

(1) Formulând întrebarea, deputatul va preciza dacă dorește să primească răspunsul în scris sau oral la ședința în plen.

(2) Subdiviziunea Secretariatului Parlamentului responsabilă de asigurarea ședințelor plenare

înregistrează întrebările și le transmite organelor sau persoanelor cărora acestea sînt adresate.

(3) Dacă se solicită răspuns oral, acesta va fi prezentat la următoarea ședință în plen în cadrul orei Guvernului.

(4) Dacă se solicită răspuns scris, acesta se prezintă în termen de 15 zile.

(5) Dacă întrebările se vor adresa celor prezenți în sală, aceștia pot răspunde imediat la fiecare întrebare sau vor declara că vor prezenta răspunsul în termenul indicat la alin.(3) sau, după caz, la alin.(4).

(6) Dacă deputatul care a solicitat răspuns oral la întrebare nu se află în sala de ședințe a Parlamentului, acestuia răspunsul i se va prezenta în scris.

Articolul 124. Timpul rezervat întrebărilor

(1) Timpul rezervat pentru adresarea unei întrebări nu va depăși 2 minute.

(2) Timpul pentru fiecare răspuns oral nu va depăși 3 minute.

(3) Dacă persoana care a adresat întrebarea nu este satisfăcută de răspunsul primit, pentru replică i se acordă un minut.

(4) Dacă timpul afectat întrebărilor și răspunsurilor depășește timpul stabilit de art.122 alin.(1), președintele ședinței va amîna pentru ședința următoare o parte de întrebări și răspunsuri.

[Art.124 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

Secțiunea a doua

Interpelări

Articolul 125. Înaintarea și examinarea interpelărilor

(1) Interpelările se fac în scris, arătîndu-se obiectul acestora, fără nici o dezvoltare, concretizîndu-se forma răspunsului solicitat.

(2) Interpelarea deputatului constă dintr-o cerere adresată Guvernului, prin care se solicită explicații asupra unor aspecte ale politicii Guvernului ce țin de activitatea sa internă sau externă.

(3) Interpelările se dau citirii și se depun la președintele ședinței în plen, care dispune remiterea lor Primului-ministru.

(4) În cazul solicitării răspunsului în scris la interpelare, Guvernul va răspunde în cel mult 15 zile.

(5) Autorii interpelării pot cere Parlamentului dezbateră în ședință plenară a răspunsului la interpelare, înaintînd în acest sens o moțiune simplă.

(6) Prezența membrilor Guvernului, cărora le sînt adresate interpelări, la ședința Parlamentului consacrată interpelărilor, este obligatorie.

Secțiunea a treia

Audieri și rapoarte

Articolul 126. Audieri parlamentare

(1) Parlamentul, o dată în decursul unei sesiuni, audiază Guvernul în probleme ce țin de activitatea acestuia.

(2) La propunerea Biroului permanent, a comisiilor permanente sau a fracțiunilor parlamentare, Parlamentul inițiază audieri și în alte domenii de interes public major.

(3) Data și procedura de desfășurare a audierilor sînt stabilite și aduse la cunoștința deputaților și Guvernului de către Parlament.

Articolul 127. Raportul anual al activității Guvernului

(1) Anual, în luna aprilie, Guvernul, în ședința în plen a Parlamentului, prezintă raportul anual al activității sale. Raportul se distribuie deputaților cu cel puțin 10 zile înainte de ședința plenară la care acesta va fi audiat.

(2) În plenul Parlamentului, raportul Guvernului se prezintă de către Primul-ministru.

(3) Pe marginea raportului prezentat, un deputat poate adresa cel mult două întrebări.

Articolul 128. Rapoartele anuale ale autorităților publice

(1) Alte autorități obligate să prezinte rapoarte anuale în plenul Parlamentului le vor prezenta în termenele prevăzute de legislația în vigoare.

(2) Biroul permanent va include în proiectul ordinii de zi audierea rapoartelor respective în cel mult 30 de zile de la data prezentării.

(3) Pe marginea rapoartelor prezentate, Parlamentul poate decide adoptarea unei hotărâri.

Articolul 128¹. Rapoartele Curții de Conturi

(1) Parlamentul audiază în ședință plenară următoarele rapoarte ale Curții de Conturi:

a) raportul anual de activitate, care urmează a fi prezentat pînă la data de 1 mai;

b) rapoartele auditorului asupra rapoartelor anuale ale Guvernului privind executarea bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, concomitent cu rapoartele respective ale Guvernului, care urmează a fi prezentate pînă la data de 1 iunie;

c) raportul anual asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, care urmează a fi prezentat pînă la data de 15 septembrie;

d) alte rapoarte ale Curții de Conturi pe care Comisia de control al finanțelor publice le consideră necesare a fi audiate.

(2) Rapoartele prevăzute la alin.(1) sînt supuse audierii publice de către Comisia de control al finanțelor publice.

[Art.128¹ introdus prin [Legea nr.93 din 31.05.2018](#), în vigoare 29.06.2018]

Capitolul 10 CONCEDII, ABSENȚE

Articolul 129. Absența deputaților la ședințe

(1) Deputatul nu poate lipsi de la ședințele Parlamentului sau ale comisiei permanente din care face parte decît din motive întemeiate.

(2) Neparticiparea deputatului la ședința Parlamentului în legătură cu îndeplinirea unei însărcinări date de Parlament, Biroul permanent, comisia parlamentară sau de fracțiunea din care face parte, precum și de Președintele Parlamentului, se consideră absență din motive întemeiate, la fel ca și:

a) aflarea deputatului în concediu medical;

b) aflarea deputatului în concediu din motive personale;

c) neparticiparea deputatului la ședința Parlamentului sau a comisiei permanente în semn de protest la o chestiune din ordinea de zi, anunțată în ședința acestora.

(3) Absența din alte motive decît cele specificate la alin.(2) se consideră absență fără motiv întemeiat.

(4) Absența de la ședința Parlamentului a deputatului care îndeplinește o însărcinare a comisiei parlamentare sau a fracțiunii din care face parte se coordonează în prealabil cu Președintele Parlamentului.

(5) Deputatul care nu poate participa la ședință din alte motive decît cele specificate la alin.(2) lit.c) este obligat să informeze Biroul permanent prin intermediul subdiviziunii Secretariatului Parlamentului, responsabilă de asigurarea ședințelor plenare, în baza unei declarații în scris, despre cauzele care îl împiedică să participe.

(6) Biroul permanent va stabili modalitatea de evidență a prezenței deputaților la ședințele Parlamentului și ale comisiilor permanente din care aceștia fac parte.

[Art.129 în redacția [Legii nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

[Art.129 completat prin [Legea nr.26 din 01.03.2012](#), în vigoare 23.03.2012]

Articolul 130. Concediile deputaților

(1) Deputații au dreptul la concediu anual plătit, la concediu pentru interese personale și la concediu medical.

(2) Orice concediu, cu excepția concediului medical, se acordă deputaților prin dispoziția Președintelui Parlamentului sau a vicepreședintelui care îndeplinește atribuțiile Președintelui în absența acestuia.

(3) Concediu anual plătit se acordă deputaților pe o durată de 36 de zile lucrătoare (luându-se drept bază săptămîna de muncă de 6 zile) în timpul vacanței de Crăciun și vacanței de vară.

(4) Concediu pentru interese personale se acordă deputaților pe o durată de cel mult 10 zile în timpul unei sesiuni.

[Art. 130 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art. 130 modificat prin [Legea nr.234 din 26.10.2012](#), în vigoare 07.12.2012]

[Art. 130 completat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 131. Absența nemotivată la ședințe

Absența fără motiv întemeiat a deputatului pe parcursul unei luni la 3 ședințe ale Parlamentului sau ale comisiei permanente din care face parte se sancționează cu pierderea a 50% din salariu și din alte indemnizații pentru luna următoare. Absența fără motiv întemeiat a deputatului pe parcursul unei luni la 4 și mai multe ședințe ale Parlamentului sau ale comisiei permanente din care face parte se sancționează cu pierderea a 75% din salariu și din alte indemnizații pentru luna următoare.

[Art. 131 în redacția [Legii nr.26 din 01.03.2012](#), în vigoare 23.03.2012]

[Art. 131 modificat prin [Legea nr.120 din 18.06.2010](#), în vigoare 26.06.2010]

Capitolul 11 INTERDICȚII ȘI SANCȚIUNI

Articolul 132. Interdicții

Se interzic:

a) proferarea de insulte, amenințări sau calomnii atît de la tribuna Parlamentului, cît și din sala de ședințe;

b) dialogul între vorbitorul aflat la tribună și persoanele aflate în sală;

c) convorbiri la telefoane mobile în sala de ședințe a Parlamentului în timpul ședințelor în plen;

d) tulburarea dezbaterilor sau crearea agitației în sala de ședințe;

d¹) accesul în incinta Parlamentului și în încăperile în care se desfășoară ședințele în plen ale Parlamentului și ale organelor sale de lucru cu echipamente portabile de amplificare a sunetului și/sau cu oricare alte obiecte ce ar putea fi folosite pentru tulburarea ordinii și/sau întreruperea lucrărilor ședințelor Parlamentului;

d²) blocarea tribunelor, blocarea accesului în sala de ședințe, blocarea sau limitarea accesului la microfoane, sau crearea unor condiții de imposibilitate a continuării ședințelor plenare ale Parlamentului;

e) orice acțiuni ce pot împiedica desfășurarea normală a lucrărilor Parlamentului.

[Art. 132 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 133. Sancțiuni pentru încălcarea de către deputați a prevederilor Regulamentului

(1) Încălcarea de către deputați a prevederilor Regulamentului în cadrul ședințelor Parlamentului atrage următoarele sancțiuni:

a) avertismentul;

b) chemarea la ordine;

c) retragerea cuvîntului;

d) lipsirea de cuvînt pe o durată de pînă la 5 ședințe;

e) eliminarea din sala de ședințe;

f) interzicerea participării la ședințele plenare pe o durată de pînă la 10 ședințe.

(2) Sancțiunile prevăzute la alin.(1) lit.a)-d) se aplică de către președintele ședinței, iar sancțiunile de la alin.(1) lit.e) și f) se aplică de Parlament, cu votul majorității deputaților prezenți, la propunerea președintelui ședinței sau a unei fracțiuni parlamentare.

(2¹) Deputatul este obligat să se conformeze cerințelor președintelui ședinței sau deciziei

Parlamentului și să execute benevol sancțiunile aplicate.

(3) Sancțiunile aplicate deputaților în cadrul ședințelor Parlamentului se înscriu în stenograma ședinței.

(4) Deputații în privința cărora se propune aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin.(1) lit.d)-f) au dreptul să prezinte explicații Parlamentului în decurs de 3 minute.

(5) Executarea sancțiunilor prevăzute la alin.(1) lit.e) și f) se asigură de colaboratorii serviciului special al Parlamentului în baza unui regulament aprobat prin lege.

(6) Deputatul care este sancționat cu interzicerea participării la ședințele plenare pierde indemnizația și 10% din salariu pentru fiecare ședință, începînd cu ziua următoare celei în care a fost aplicată sancțiunea, dar nu mai mult de 75% din salariu.

[Art.133 modificat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 134. Avertismentul

La prima încălcare de către deputat a prevederilor Regulamentului, președintele ședinței îl avertizează și îl invită să respecte Regulamentul.

Articolul 135. Chemarea la ordine

Președintele ședinței cheamă la ordine deputații:

a) care nu iau în considerare avertismentul președintelui ședinței și continuă să se abată de la Regulament;

b) care se ceartă cu alți deputați sau alți participanți la ședință;

c) care folosesc gesturi și un limbaj ofensator;

d) care se abat de la tema pusă în discuție;

e) care tulbură ordinea ședinței în alt mod.

Articolul 136. Cazurile cînd nu se aplică sancțiunea de chemare la ordine

(1) Președintele ședinței poate, înainte de a chema la ordine un deputat, să-l invite să-și retragă sau să explice cuvintele care au generat incident și care pot conduce la aplicarea sancțiunii.

(2) În cazul în care cuvintele întrebunțate au fost retrase sau regretate ori explicațiile date sînt apreciate de președintele ședinței ca satisfăcătoare, sancțiunea nu se mai aplică.

Articolul 137. Retragerea cuvîntului și lipsirea de cuvînt

(1) Președintele ședinței poate retrage cuvîntul deputatului:

a) care, după chemare la ordine, continuă să tulbure ordinea ședinței;

b) care își continuă comunicarea peste termenul stabilit și nu respectă indicațiile președintelui de a încheia comunicarea.

(2) Parlamentul poate lipsi deputatul de cuvînt dacă acesta, după ce i s-a retras cuvîntul, în cadrul aceleiași ședințe comite încălcări prevăzute la alin.(1).

Articolul 138. Eliminarea din sala de ședințe

(1) Deputatul poate să fie eliminat din sala de ședințe dacă el:

a) în timpul ședinței, cheamă la folosirea forței sau o folosește el însuși;

b) pe parcursul ședinței, proferează insulte, calomnii sau amenințări publice la adresa Președintelui Republicii Moldova, deputaților, membrilor Guvernului sau altor persoane;

c) votează, prin mijloace electronice, în numele altui deputat;

d) blochează, prin diferite modalități, tribuna sau microfoanele din sală și continuă să sfideze autoritatea președintelui ședinței.

(2) Deputatul în privința căruia a fost aplicată sancțiunea de eliminare din sala de ședințe este obligat să se conformeze imediat acestei sancțiuni și nu poate reveni în ședința plenară pînă la încheierea acesteia, cu excepția cazului prevăzut la art.139 alin.(4).

[Art.138 completat prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 139. Interzicerea participării la ședințele plenare

(1) Dacă deputatul sancționat cu eliminarea din sală nu părăsește benevol sala de ședințe ori dacă acesta a fost sancționat repetat în aceeași sesiune cu eliminarea din sala de ședințe, Parlamentul va putea aplica sancțiunea interzicerii de participare a acestuia la ședințele plenare pe o durată de până la 10 ședințe.

(2) Dacă și după aplicarea sancțiunii de interzicere a participării la ședințele plenare deputatul nu părăsește benevol sala de ședințe, președintele ședinței va anunța o întrerupere.

(3) Pe întreaga durată de aplicare a sancțiunii interzicerii participării la ședințele plenare, deputatului i se anulează indemnizația prevăzută la art.26 alin.(1) din [Legea despre statutul deputatului în Parlament](#).

(4) Sancțiunea interzicerii participării la ședințele plenare poate fi ridicată de Parlament în orice moment, la propunerea Președintelui Parlamentului, a unei fracțiuni parlamentare, la adresarea scrisă sau publică a deputatului sancționat, prin care acesta comunică regretul său pentru faptele comise și se obligă să respecte Regulamentul și ordinea în ședință.

Articolul 139¹. Executarea sancțiunilor de eliminare din sala de ședințe sau de interzicere a participării la ședințele Parlamentului

(1) În cazul în care deputatul nu execută benevol sancțiunea aplicată de Parlament în temeiul prevederilor art.133 alin.(1) lit.e) și f), executarea se asigură de serviciul special al Parlamentului, care îndeamnă deputatul să părăsească sala de ședințe, escortându-l din sală.

(2) Neexecutarea cerințelor președintelui ședinței și ale colaboratorului serviciului special al Parlamentului de părăsire a sălii de ședințe se sancționează cu pierderea a 25% din salariu și din alte indemnizații pentru luna următoare.

(3) Opușterea de rezistență sau insultele aduse colaboratorului serviciului special al Parlamentului în legătură cu solicitarea de a părăsi sala de ședințe a Parlamentului de către deputatul vizat se sancționează cu pierderea a 50% din salariu și din alte indemnizații pentru luna următoare.

(4) Sancțiunile prevăzute la alin.(2) și (3) se aplică de către Președintele Parlamentului.

[Art. 139¹ introdus prin [Legea nr.294 din 12.12.2013](#), în vigoare 24.01.2014]

Articolul 140. Aplicarea sancțiunilor la ședințele comisiilor de către președinții acestora

(1) În scopul menținerii ordinii în ședințele comisiilor, președinții acestora sînt învestiți cu aceleași drepturi ca și președintele ședinței și pot aplica sancțiunile prevăzute la art.133 alin.(1) lit.a)-c).

(2) Sancțiunile aplicate deputaților în cadrul ședințelor comisiilor se înscriu în procesul-verbal al ședinței.

Capitolul 12

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI

Articolul 141. Secretariatul Parlamentului

(1) Asistența organizatorică, informațională și tehnică a activității Parlamentului, Biroului permanent, comisiilor permanente, fracțiunilor parlamentare și a deputaților este asigurată de Secretariatul Parlamentului condus de Secretarul general.

[Alin.(2) art.141 abrogat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

(3) Secretarul general al Parlamentului se numește în funcție de către Președintele Parlamentului, cu consultarea prealabilă a Biroului permanent și cu avizul Comisiei juridice, pentru numiri și imunități. Secretarul general este asistat de adjuncții săi, cărora le poate delega o parte din atribuțiile sale.

(4) În exercitarea atribuțiilor, Secretarul general este responsabil de asigurarea bunei activități a organelor de lucru ale Parlamentului. În condițiile legii, acesta numește în funcție, modifică, suspendă și încetează raporturile de serviciu ale funcționarilor publici, angajează și eliberează din funcție alt personal

al Secretariatului Parlamentului, cu excepția personalului prevăzut la art.14 alin.(1) lit.k). Numirea în funcție a funcționarilor publici din secretariatele comisiilor permanente, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale acestora se efectuează cu acordul președintelui comisiei.

(5) În scopul informării societății despre activitatea Parlamentului, Secretariatul Parlamentului asigură ținerea web site-ului Parlamentului, pe care se vor plasa informații despre componența Parlamentului și activitatea lui, ordinea de zi a ședințelor în plen, proiectele de acte legislative și propunerile legislative parvenite la Parlament. În secțiunea dedicată deputaților se vor plasa informații despre amendamentele înregistrate de deputați, declarațiile în plen, luările de cuvânt, întrebările și interpelările deputaților, precum și răspunsurile aferente.

[Art.141 modificat prin Legea nr.58 din 17.03.2022, în vigoare 25.03.2022]

[Art.141 completat prin Legea nr.202 din 20.11.2020, în vigoare 18.01.2021]

[Art.141 modificat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

Articolul 142. Retribuirea specialiștilor care participă la lucrările Parlamentului sau ale comisiilor parlamentare

În cazul în care Parlamentul, în conformitate cu art.16 din [Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001](#) privind actele legislative, formează grupuri de lucru pentru elaborarea unor proiecte de acte legislative, persoanele invitate și delegate, la decizia Președintelui Parlamentului, pot fi remunerate din fondul special pentru elaborarea actelor legislative, creat conform prevederilor art.60 din aceeași lege.

Capitolul 13 GUVERNUL

[Denumirea modificată prin Legea nr.336 din 08.12.2022, în vigoare 01.01.2023]

Articolul 143. Alegerea și instalarea în funcție a Președintelui Republicii Moldova

[Art.143 abrogat prin Legea nr.336 din 08.12.2022, în vigoare 01.01.2023]

Articolul 144. Validarea mandatului și depunerea jurământului de către Președintele Republicii Moldova

[Art.144 abrogat prin Legea nr.336 din 08.12.2022, în vigoare 01.01.2023]

Articolul 145. Declinarea împuternicirilor de către Guvern

(1) După constituirea legală a Parlamentului, alegerea Președintelui Parlamentului, formarea Biroului permanent și a comisiilor permanente, Parlamentul audiază raportul Primului-ministru și acceptă declinarea de către Guvern a împuternicirilor.

(2) Guvernul, ale cărui împuterniciri au încetat potrivit alin.(1), îndeplinește numai funcțiile de administrare a treburilor publice, pînă la acordarea încrederii noii liste a Guvernului.

Articolul 146. Desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru

(1) După consultarea majorității parlamentare, Președintele Republicii Moldova desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru.

(2) Candidatul pentru funcția de Prim-ministru va cere, în termen de 15 zile de la desemnare, încrederea Parlamentului asupra programului de activitate și a întregii liste a Guvernului.

Articolul 147. Acordarea votului de încredere Guvernului

(1) Programul de activitate al Guvernului se dezbate în ședința Parlamentului, în condițiile art.47-57.

(2) Lista Guvernului va fi examinată de Parlament în condițiile art.92 alin.(2) și (3).

(3) Parlamentul acordă încredere Guvernului cu votul majorității deputaților aleși.

Capitolul 14

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 148. Registrul de stat al actelor Parlamentului Republicii Moldova

Fiecare act (lege, hotărîre și moțiune) adoptat de Parlament se înscrie în Registrul de stat al actelor Parlamentului Republicii Moldova în conformitate cu prevederile [Legii privind actele legislative](#).

Articolul 149. Depunerea actelor Parlamentului în arhiva Parlamentului

Legile, hotărîrile, alte acte și materiale ale Parlamentului, Biroului permanent, comisiilor permanente și altor comisii, precum și cele ale Secretariatului Parlamentului se depun anual la arhiva Parlamentului în modul stabilit, conform Nomenclatorului de dosare, aprobat de Biroul permanent.

Articolul 150. Bugetul Parlamentului

(1) Bugetul Parlamentului se elaborează, se aprobă și se administrează în conformitate cu principiile, regulile și procedurile prevăzute de [Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014](#).

(2) În bugetul anual al Parlamentului pot fi prevăzute distinct mijloace financiare pentru asigurarea activității Președintelui Parlamentului, a vicepreședinților Parlamentului, a fracțiunilor parlamentare, a comisiilor parlamentare de anchetă, precum și pentru activitatea grupurilor de lucru privind elaborarea actelor legislative și pentru activitățile de analiză ex-post a legislației.

(3) Proiectul bugetului Parlamentului aprobat de Biroul permanent se prezintă Guvernului pentru a fi inclus în proiectul bugetului de stat care va fi prezentat Parlamentului spre adoptare.

(4) Bugetul Secretariatului Parlamentului este parte integrantă a bugetului Parlamentului.

(5) Secretarul general al Parlamentului:

a) este responsabil de organizarea procesului bugetar al Parlamentului;

b) asigură gestionarea finanțelor publice și administrarea patrimoniului public conform principiilor buneii guvernări, cu informarea semestrială și la necesitate a Biroului permanent;

c) asigură publicarea bugetului și a rapoartelor privind executarea acestuia.

[Art.150 modificat prin [Legea nr.58 din 17.03.2022](#), în vigoare 25.03.2022]

[Art.150 în redacția [Legii nr.172 din 27.07.2018](#), în vigoare 24.08.2018]

[Art.150 modificat prin [Legea nr.4 din 15.02.2013](#), în vigoare 08.03.2013]

[Art.150 completat prin [Legea nr.8 din 10.02.2011](#), în vigoare 22.02.2011]

* Republicată în temeiul [Legii nr.430-XVI din 27.12.2006](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.39-42, art.171.

Modificată prin Legile Republicii Moldova:

- 1) [Legea nr.11-XIV din 29.04.1998](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.50-51, art.361;
- 2) [Legea nr.18-XIV din 14.05.1998](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.60-61, art.411;
- 3) [Legea nr.354-XIV din 08.04.1999](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.45-47, art.212;
- 4) [Hot. Curtii Constituționale nr.21 din 04.05.1999](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.48-49, art.30;
- 5) [Legea nr.668-XIV din 11.11.1999](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.133-134, art.653;
- 6) [Legea nr.830-XIV din 18.02.2000](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.29-30, art.181.
- 7) [Legea nr.984-XIV din 18.05.2000](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.77, art.568;
- 8) [Legea nr.42-XV din 06.04.2001](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.47-48, art.216;
- 9) [Legea nr.45-XV din 06.04.2001](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.47-48, art.218;
- 10) [Legea nr.153-XV din 17.05.2001](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.57-58, art.354;
- 11) [Legea nr.193-XV din 24.05.2001](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.63, art.448;
- 12) [Legea nr.572-XV din 25.10.2001](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.141-143, art.1099;
- 13) [Legea nr.822-XV din 07.02.2002](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.40-42, art.250;
- 14) [Legea nr.1157-XV din 21.06.2002](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.102, art.775;
- 15) [Legea nr.1311-XV din 26.07.2002](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.117-119, art.970;

- 16) [Legea nr.206-XV din 29.05.2003](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.149-152, art.598;
- 17) [Legea nr.405-XV din 02.12.2004](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.233-236, art.1011;
- 18) [Legea nr.40-XVI din 15.04.2005](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.65-66, art.242;
- 19) [Legea nr.179-XVI din 22.07.2005](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.107-109, art.541;
- 20) [Legea nr.430-XVI din 27.12.2006](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.39-42, art.171;
- 21) [Legea nr.76-XVI din 23.03.2007](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.43-46, art.196.